

DEN *danske*
STJERNE

Juli 1982
131. Årgang
Nummer 7

Det øverste Præsidentskab: Spencer W. Kimball, N. Eldon Tanner, Marion G. Romney, Gordon B. Hinckley.

De tolv Råd: Ezra Taft Benson, Mark E. Petersen, LeGrand Richards, Howard W. Hunter, Thomas S. Monson, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, Bruce R. McConkie, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust, Neal A. Maxwell.

Rådgivende komité: M. Russell Ballard, Loren C. Dunn, Rex D. Pinegar, Charles A. Didier, George P. Lee, F. Enzo Busche.

Redaktør: M. Russell Ballard.

International Magazines redaktion: Larry A. Hiller, *Chefredaktør* - David Mitchell, *Assisterende chefredaktør* - Bonnie Saunders, *Børnestjernen* - Roger Gylling, *designer* - Norman Price, *produktion*.

Den danske Stjernes redaktion: Jørgen Ljungstrøm, Translation Division, Vodroffsvej 7, DK-1900 København V.

Redaktør af Den danske Stjernes lokalsider: Ellen E. Valgren, Zinnsøgade 4, DK-2100 København Ø.

INDHOLD

Vi behøver ikke frygte Kristi komme, <i>Gordon B. Hinckley</i>	1
Pauls græskar, <i>W. Paul Hyde</i>	7
Spørgsmål og svar, <i>Ellis T. Rasmussen</i>	9
Præsident Gordon B. Hinckley, <i>Ældste Neal A. Maxwell</i>	12
Et år uden sommer, <i>Peter K. Bellville</i>	18
Fire ideer om tiende, <i>Glenn Latham</i>	20
Chokoladekagen, <i>Esther Moore Brown</i>	23
Tappi-Eiska, <i>Lea Mahoney</i>	25
Hurtigere, højere, stærkere! <i>Robert L. Backman</i>	28

BØRNESTJERNEN

Maria og safranblomsterne, <i>Marilyn Naito</i>	1
George Albert Smith 1870-1951, <i>Howard Boughner</i>	4
Ven til ven, <i>Joleen Meredith</i>	6

På omslaget: Præsident Gordon B. Hinckley (se artiklen på side 11.) Foto: Eldon K. Linschoten.

Abonnement:

12 numre Dkr. 54,- (inkl. moms og porto)

Betaling over giro 31 20 988 til Nordisk Distributions Center, Smedevangen 9, DK-3540 Lyngø.
United States and Canada: \$ 10.00 (surface mail).

© 1982 by the Corporation of the President of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.
All rights reserved.

VI BEHØVER IKKE FRYGTE KRISTI KOMME

Gordon B. Hinckley
Rådgiver i Det øverste Præsidentskab

Da jeg for nylig havde en friaften, så jeg en række nyhedsprogrammer i TV. De handlede allesammen om verdens konflikter, sorg og undertrykkelse.

Da jeg havde lukket for TV-apparatet gik jeg forbi klaveret i dagligstuen, og tog salmebogen op. Der læste jeg disse udvalgte ord, som er skrevet af Parley P. Pratt for så længe siden, og det var som et ekko af mine egne følelser:

*O, kom du konge, kom, vi længe
ventet har,
o, kom med lægedom og frihed for
enhver.
O, kom al jordens ønske, kom,
dit Israel samles før din dom.*

En ting ved jeg med sikkerhed, og det er den kendsgerning at han vil komme igen. Der er et smukt vægmaleri, som gør et dybt indtryk, på den østlige mur i forhallen i kirkens kontorbygning, her skildres hvordan den opstandne Kristus giver de sidste instruktioner til sine elleve apostle. På dette tidspunkt instruerer han dem om deres fremtidige ansvar for at forkynde evangeliet for alle folkeslag og stammer og

*Kom, udryd du al synd og rens vor
jord med ild,
o kom, retfærd forkynd til lyrens
skønne spil.
Med sangens fryd til harpens lyd
velkommen tusindårets gry.*

(Sange, nr. 21.)

tungemål og folk (se Joh. Åb. 14:6). „Og da han havde sagt dette, løftedes han op, medens de så derpå, og en sky tog ham bort fra deres øjne.

Som de nu stirrede op imod Himmelen, medens han fo'r bort, se, da stod der hos dem to mænd i hvide klæder, og de sagde: „I galilæiske mænd, hvorfor står I og ser op imod Himmelen? Denne Jesus, som er optaget fra jer til Himmelen, han skal komme igen på samme måde, som I har set ham fare til Himmelen.“ (Ap. G. 1:9-11). Jeg ved også, at når han kommer for anden gang skal han komme i herlighed, i modsætning til den gang han kom i tidens midte. Den første gang nedlod han, som havde været den store Jehova, jordens skaber og Gud, som talte til de gamle profeter, sig til at blive født som et spædbarn i en stald i Betlehem, i Judæa. Han gik ad Palæstinans støvede landeveje, „en smerternes mand og kendt med sygdom“ (Es. 53:3). Han overgav sig i hænderne på ondsksfulde mennesker, og blev korsfæstet på Golgata.

Nu, her i denne uddeling, har Herren erklæret at „tiden er snart for hånden, da jeg skal komme i en sky med magt og stor herlighed.

Og min tilkønnelse skal blive en stor dag, thi alle nationer skal skælve.

Men førend den store dag kommer, skal solen formørkes, månen forvandles til blod, stjernerne høre op med at skinne, og nogle skal falde ned, og store ulykker venter de ugudelige.“ (L&P 34:7-9).

I dette citat er der en sætning, jeg lægger særlig mærke til: „Alle nationer skal skælve.“ Menneskenes overmodighed, og nationernes stolte mod, får folk til at tro at de er så

stærke at de er uovervindelige, men deres ledere har ikke læst tilstrækkeligt i historien.

For over fyrrde år siden var jeg missionær på De britiske Øer. Det var dengang man i sandhed kunne sige om det britiske imperium, at solen aldrig gik ned over den britiske jord, og dengang det britiske flag vejede over en fjerdedel af verden. På den tid betød verdensfreden også fred i det britiske imperium. Nu er det britiske imperium borte. Dets kolonier er uafhængige nationer, og den britiske løve, der symboliserede riget og brølede højt, er nu gammel, syg og svag. Det er ikke svært for mig at tro på at nationerne skal skælve, når Guds søn kommer tilbage for at kræve sit rige, for når den dag kommer, „når Menneskesønnen kommer i sin herlighed, og alle englens med ham, da skal han sætte sig på sin herligheds trone.

Og alle folkeslag skal samles foran ham, og han skal skille dem fra hverandre, ligesom hyrden skiller fårene fra bukkene.“ (Matt. 25:31-32).

Og der skal holdes dom, ikke blot over nationerne men også over menneskene.

„Se,“ siger Herren „nu hedder det ‚idag‘ (indtil Menneskesønnen kommer), og sandelig er dette en offerdag og en dag, på hvilken mit folk skal betale tiende; thi den, som har betalt tiende, skal ikke opbrændes, når han kommer.

Thi efter ‚idag‘ kommer den luende ild. . . . (hvor) alle hovmodige, og de, som handler ilde, (skal) være som halm, og jeg vil opbrænde dem, thi jeg er Hærskares Herre, og jeg vil ikke skåne nogen, der bliver tilbage i Babilon.“ (L&P 64:23-24).

For nogle år siden omtalte en af vore brødre tiendebetaling som en „brandforsikring“ – denne udtalelse fik folk til at le. Ikke desto mindre er Herrens ord tydelige nok – de, som ikke holder budene og adlyder Guds love, skal brændes når han kommer. For det bliver dommens dag, og en dag hvor der skal sigtes, hvor det gode og det onde skal adskilles. Efter min personlige mening har der ikke i hele jordens historie været nogen begivenhed så gruppvækkende, som det der sker den dag Kristus kommer for anden gang – ingen begivenheder så fyldt med ødelæggende naturkræfter, så betydningsfulde for alle jordens nationer, så rædselsfulde for de ugudelige, eller så vidunderlige for de retfærdige.

Det bliver en tid, hvor der vil være stor gru og rædsel, voldsomme naturkatastrofer, og ve og gråd, hvor omvendelse kommer alt for sent, og hvor der bliver råbt til Herren om nåde og barmhjertighed. Men for dem, der ved denne dom findes acceptable, vil det blive en taknemmelighedens dag, for Herren skal komme sammen med sine engle, og de apostle som var sammen med ham i Jerusalem, samt dem som er opstået. Endvidere skal de retfærdiges grave åbnes, og de retfærdige skal komme frem. Derpå indledes det store tusindårsrige – tusind år hvor Satan skal bindes, og Herren skal regere over sit folk. Kan I forestille jer hvor vidunderligt skønt det vil være til den tid, når den onde ikke længere har nogen indflydelse? Tænk på, hvordan han påvirker jer nu, og hvordan det vil afspejle den fred I vil få på den tid, når I er fri for en sådan påvirkning. Der vil være ro og godhed, hvor der nu er strid og ondskab.

Jeg ved godt at I kender alle disse ting, og meget mere af det som kan læses i skrifterne, men jeg følte mig tilskyndet til at gentage det, så vi hver især kunne få en påmindelse om den tro vi har, og den forvisning vi føler for disse kommende begivenheder. Hvis vi vidste, hvornår disse ting ville finde sted, ville vi miste en del af den selvdisciplin, som er nødvendig for at vi dagligt kan adlyde evangeliets principper.

I hele jordens historie har ingen begivenhed været så gruppvækkende, som det der skal ske den dag Kristus kommer for anden gang.

De fleste af os tænker nok sjældent, eller måske slet ikke, over de begivenheder der vil finde sted i tusindårsriget. Der er bestemt heller ikke nogen grund til at spekulere på, hvornår den dag eller time vil indtræffe. Vi må hellere leve hver dag, således at vi er værdige hvis Herren skulle komme mens vi lever på jorden, således at vi kan blive forvandlede på et øjeblik, og ændrede fra dødelige til udødelige væsener. Og skulle vi dø før han kommer, så vil vi – hvis vi har levet vores liv i henhold til hans lærdomme – opstå på opstandelsens morgen, og få del i de herlige oplevelser, som er

bestemt for dem som skal leve og arbejde sammen med Frelseren i det tusindårsrige, vi har fået løfte om. Vi behøver ikke frygte for den dag han kommer, hele formålet med kirken er at det skal være en spore for os, og give os mulighed for at leve på en sådan måde, at de som er medlemmer af Guds rige også vil blive medlemmer af Himlens rige, når Kristus opretter dette rige på jorden. Jeg vil gerne

Jeg har tænkt på hvor dejligt det vil være, hvis jeg en dag kan stå med fuld fortrøstning foran Gud.

foreslå jer et par ting, som kan hjælpe hvis de bliver fulgt.

Profeten Mika erklærede: „Det er sagt dig, o menneske, hvad der er godt, og hvad Herren kræver af dig: Hvad andet end at øve ret, gerne vise kærlighed og vandre ydmygt med din Gud.“ (Mika 6:8). Der er tilstrækkeligt stof til en lang tale i dette ene bud. Lad mig nøjes med at tale om det ene: „Gerne vise kærlighed.“ Som eksempel vil jeg gerne læse et uddrag af et brev, jeg har modtaget fra en ung søster, som er engageret i en sådan aktivitet, som præsidetinde for hjælpeforeningen.

Hun skriver: „I går tilbragte jeg det meste af dagen med at købe velfærdsvarer og aflevere dem. Et af de to

tilfælde, jeg blev kaldt ud til, var meget sørgeligt. Det var til en kvinde, som for nogle år siden var udsat for en brand, og hendes hoved blev alvorligt såret. Hun har gennem flere år gennemgået operationer, for at blive restitueret, og hun har mange stifter i hovedet for at holde sin hovedskal på plads. Hun er fraskilt og for at kunne forsørge sig selv og sin fireårige datter, arbejder hun på hvad som helst hun kan finde, indtil hun har gennemgået de operationer hun skal, og kan vende tilbage og fuldføre sin uddannelse som ernæringsfysiolog. Hun har ingen bil, og er fuldstændig afhængig af sin cykel, for at kunne blive transporteret i denne store, travle by. Hun har kørt på cykel hele vinteren med sin lille pige bag på, somme tider op til 48 km på en dag, for at komme fra det ene lille job til det andet.

For en uge siden gled hun på en isglat vej, mens hun kørte på sin cykel. Hun slog sit hovede og fik en hjernerystelse. Hun nægtede at lade sig indlægge på hospitalet, fordi hun ikke havde penge til at betale lægeregninger, derfor blev hun i sin lejlighed og led i stilhed, indtil hendes søster fandt hende og fik skaffet lægehjælp. Hendes mor var i stand til at hjælpe hende en lille smule. Hendes hjemmelærer ringede tilfældigt, og opdagede hendes tilstand. Da jeg, som er hjælpeforeningspræsidentinde, ringede til hende, opdagede jeg at hun ikke havde noget mad i huset, og heller ingen medicin for sin sukkersyge, og slet ingen penge. I går tog jeg ud for at aflevere nogle varer og noget medicin til hende, det var en stor mulighed for at hjælpe en, som så desperat trængte til det.“

Gerne vise kærlighed og vandre ydmygt for Gud, ved at skænke af vore midler til arbejdet i dette rige. Lad mig delagtiggøre jer i et vidnesbyrd, som kommer fra en mand, der i sin barndom var fattig, men på sine gamle dage er velhavende. Han stod foran forsamlingen og sagde:

„Da jeg var dreng lå jeg ofte sommerdage ude i lucernestykket, og tyggede på et strå, mens jeg kiggede op i himlen og spekulerede på, hvor mon himmelens sluser (Malakias 3:10) var, som mine forældre havde fortalt om. Jeg kunne ikke se dem for skyerne, men jeg mente at de måtte være et eller andet sted oppe i den blå himmel. Jeg spekulerede på, hvordan sluserne kunne lukkes op, så jeg kunne få en spejderuniform og en pony og en cykel. Jeg fik aldrig disse ting, men jeg fik lov at se hvordan himlens sluser blev åbnet, eftersom jeg blev vist venlighed og godhed fra gavmilde naboer og venner i det ward hvor vi boede.“

Lad mig til slut, vedrørende dette store emne, læse et par ord mere om åbenbaring, et par ord om bud, og et par ord om løfter. Befalingen: „Pryd altid dine tanker med dyd.“ Løftet: „Da skal du have større frimodighed for Guds åsyn.“ (L&P 121:45) Jeg har tænkt en hel del over dette. Jeg har haft det privilegium at møde en række præsidenter for De forenede Stater, samt ledere, regenter og guvernører i andre lande, og det giver fornyet tryghed at kunne stå med fuld fortrøstning foran sådanne mænd. Når jeg har tænkt herpå, har jeg også tænkt over hvor forunderligt det ville være, hvis jeg en dag kunne stå med fuld fortrøstning foran Gud.

„Den Helligånd skal være din stadige ledsager,“ fortsætter Herren i dette skriftsted, „og dit scepter retfærdighedens og sandhedens uforanderlige scepter, og dit herredømme skal være

Ideer til hjemmelærerne

1. Fortæl en personlig oplevelse om vigtigheden af at være lydige mod evangeliets principper. Bed familiens medlemmer fortælle, om hvilken rolle de mener lydigheden spiller i deres tilværelse.
 2. Er der nogle skriftsteder eller andre citater i denne artikel som familien kunne læse højt, eller findes der andre skriftsteder som du kunne tænke dig at læse for dem?
 3. Tal om hvordan familiens medlemmer kunne „vise kærlighed“ og „vandre ydmygt“ med Herren. (Mika 6:8).
 4. Hvilke bud henviser præsident Hinckley til som vil kunne hjælpe os til at „stå med fuld fortrøstning“ foran Gud? Tal med familiens medlemmer om, hvordan de bedre kunne indpasse disse bud i deres livsførelse.
 5. Ville denne samtale virke bedre, hvis du før besøget talte med husets overhoved?
-

et evigt herredømme og det skal uden tvang tilflyde dig fra evighed til evighed" (L&P 121:46) – og jeg vil gerne sige, at det bl.a. er det tidspunkt hvor Herren kommer på den store dag hvor han skal sigte og adskille de retfærdige fra de ugudelige.

Kære søskende, jeg vidner om disse ting, eftersom jeg stoler på Herrens åbenbarede ord, og jeg beder ydmygt, i et oprigtigt ønske, om at enhver af os

må leve således her og nu, at vi ikke behøver frygte eller bekymre os om den store og frygtelige dag, hvor Kristus kommer. Må Gud velsigne os i vor søgen efter sandhed og fred og styrke, det beder jeg ydmygt om i hans navn, han som helt sikkert kommer på et tidspunkt, som vi ikke kender, men hvis komme er lige så sikkert som at solen står op om morgenen, i Jesu Kristi navn. Amen. □

PAULS GRÆSKAR

W. Paul Hyde

Efter en hel del tilrettelæggelser og mange bønner, fremlagde vi for vores stav i september 1980 et program for at skabe et fond, så vi kunne bygge vort nye stavscenter. Da den projekterede bygning ville blive dyr at bygge, vidste vi at det ville kræve stor tro af vort folk, at skaffe den store sum penge der var nødvendig. Mens vi overvejede problemet havde jeg en usædvanlig oplevelse, som jeg aldrig vil glemme.

Klokken fjorten på en meget travl dag på kontoret fortalte min sekretær mig at Paul Goodwin ville tale med mig. Jeg så på min kalender og opdagede, at jeg ikke havde nogen aftale med Paul Goodwin – desuden kendte jeg ikke nogen Paul Goodwin. Jeg syntes jeg måtte sige til min sekretær, at

eftersom jeg havde så travlt og ingen aftale havde, så jeg mig ikke i stand til at tale med ham. Men af en eller anden grund følte jeg mig tilskyndet til alligevel at tale med Paul Goodwin.

Stadig påvirket af dagens pressede situation åbnede jeg hurtigt kontordøren, og blev overrasket over at se en fire-årig dreng stå foran mig. Jeg genkendte hans mor som sad udenfor, og vidste med det samme at det var David og Marilyn Goodwins søn fra 4 ward i vores stav. Lille Paul stod i døråbningen med hænderne i lommerne, han så på mig med en sådan tillid at jeg blev klar over at jeg *måtte* tale med ham.

Jeg bad ham komme ind på mit kontor. Da vi havde sat os, kunne jeg med nød og næppe se hans

store øjne over skrivebordet. „Nå br. Goodwin, hvad vil du så tale med mig om?“ spurgte jeg.

Han sagde ikke et ord, men stak hånden i lommen, trak en meget krøllet 1-dollar seddel op, og lagde den på skrivebordet. Så stak han atter hånden i lommen og trak en 25-cent frem og lagde den på skrivebordet, stak hånden i lommen igen og tog en 25-cent op, hvorpå han lagde en 10-cent, og derpå en 5-cent. Idet han lagde 5-centmønten på skrivebordet så han på mig og sagde: „Det er til den nye bygning.“

„Du mener vort nye stavscenter?“ spurgte jeg.

Han nikkede.

„Det er pragtfuldt!“ sagde jeg til ham.

„Men hvordan har du fået fat i en dollar og 65 cent?“

Han sagde: „I sommer har jeg sået græskar i min have, og nu er de modne. Så plukkede jeg dem og lagde dem på min vogn. Jeg gik rundt til alle dem der bor i vores gade og solgte dem, og her er pengene. Jeg vil gerne give dem til den nye bygning.“

Jeg havde svært ved at holde tårerne tilbage, og jeg kunne ikke

lade være med at tage drengen op i mine arme og fortælle ham, hvor meget disse 1 dollar og 65 cent ville komme til at betyde, og hvor lykkelig vor himmelske Fader ville blive over, at han havde solgt sine græskar for at skaffe penge til vores nye stavscenter.

Jeg følte mig sikker på, at der var tilstrækkelig tro blandt vort folk til at skaffe så stor en sum penge, som der var brug for. □

Spørgsmål og svar

Spørgsmål af almindelig interesse besvaret som vejledning, ikke som en officiel tilkendegivelse af kirkens politik.

Spørgsmål:
Hvilke forkerte forestillinger, værdier og vaner fristede israelitterne på Det gamle Testaments tid?

Svar:
Ellis T. Rasmussen,
tidligere dekan for religionsundervisningen ved Brigham Young universitetet.

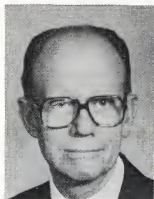
Jeg tror ikke, at vi i tilstrækkelig grad kan værdsætte den svære opgave det var for Israels profeter, at hjælpe israelitterne til at erindre deres pagt og kaldelse.

Israelitterne skulle undervise om Gud og hans veje – det var ikke dem der skulle undervises af mennesker, som dyrkede afguder. De havde imidlertid svært ved at modstå folks pres, og det lokkende ved det forkerte som det folk, de levede iblandt gjorde, og det var svært for dem at forblive trofaste overfor deres usete Gud, selv om de havde oplevet mange tilkendegivelser på hans godhed og gavmildhed.

Jeg husker min overraskelse, da jeg besøgte nogle gamle hedenske templer og gravmonumenter, og blev klar over hvad det var for store „velsignelser“ afgudsdyrkerne gentagne gange bad deres guder om: udødelighed, genskabelse af liv, og frugtbarhed for deres dyr, hjerde og landbrug. De bad om disse velsignelser gennem verdslige og vellystige ritualer, som virkede tiltrækkende på israelitternes naturlige lyster, i modsætning til de strengt nøjsomme moralske, og åndeligt motiverede adfærdsregler, som Israels Gud bad om, for at de kunne modtage de samme velsignelser.

Kana'anæerne havde en rigdom af guder og gudinder. Det formo-

Spørgsmål og svar

Ellis T. Rasmussen

dedes at disse guder skaffede regnvejr, gjorde marker og dyr produktive, velsignede erhvervslivet og beskyttede byerne. Man mente at de styrede årets kredsløb, død og fødsel – ja enhver funktion i naturen. Sidenhen sluttede man, at det kunne lade sig gøre at påvirke naturen ved at dyrke de rigtige guder eller gudinder, i henhold til det enkelte behov. Der krævedes naturligvis ofre – ja selv børneofre.

Gennem mange års arkæologiske undersøgelser, og ved oversættelse af gamle dokumenter, har videnskaben opdaget at der fandtes en udstrakt kommunikation blandt folk i fordums tid – hvor man i vidt omfang udvekslede religiøse begreber og skikke for gudsdyrkelse, samt i stor stil gjorde opmærksom på afgudernes navne og funktioner. Det er derfor ikke overraskende, at man-

ge mennesker i Israel af og til vendte sig til en eller anden af disse lokale guder.

De mest almindelige afguder var Ba'al og hans gemalinde Astarte. Gudinden Astarte blev kaldt „himplens dronning“, og var den mest tilbedte frugtbarhedsgudinde blandt kana'anæerne, babylonerne, fönikierne, folket i Tyrus, Sidon og Syrien samt flere andre. Herskerinderne over mystiske forplantninger blev „tilbedt“ ved ceremoniel, sexuel tilfredsstillelse. Disse skikke virkede ofte tillokkende for israelitternes sanselighed.

Astartes søn, (i nogen tilfælde hendes mand) Tammuz, var vegetationens gud, og styrede årets kredsløb. Myten om Tammuz beretter historien om, hvordan gudinden Astarte om efteråret drog til underverdenen og bragte sin mand tilbage fra de dødes opholdssted, for at genskabe livet igen om foråret. Vi læser i visse af Bibelens profetiske bøger om, hvordan folk græd for Tammuz, som led i et efterårsritual.

Kalve og tyre var også genstand for tilbedelse eller afgudsdyrkelse. Somme tider var de frugtbarhedsguderne, somme tider var de symboler på forplantning. Guden Kemosj fra Moab var en af de guder, som af og til blev rejst i Jerusalem, somme tider af politi-

Spørgsmål og svar

ske grunde. Dagon der var gud for filisternes byer i Gaza, samt Asdod, der enten var en fiskegud eller en korgud, er nævnt adskillige gange i Bibelen.

Måske den mest væmmelige gud, af dem israelitterne mærkværdigvis nok vendte sig til på den tid, var Milkom – også kaldet Molok. Hans navn betød „kongen“. Det var til ham israelitterne ofrede børn ved ild, og det gjorde selv israelittiske konger: De fik „deres sønner og døtre til at gå gennem ilden til Milkom.“ Profeten Jeremias sagde at Herren aldrig havde krævet sådanne ting af israelitterne. (Se Jeremias 32:35 og 7:31). Hvorfor vendte israelitterne sig fra den nådige og gavmilde Jehova til en sådan frygtelig gud? Der er ingen tvivl om, at det var på grund af en presset økonomi, sociale forhold og af politiske grunde.

Solen og stjernebillederne blev tilskrevet magt over produktivitet og sikkerhed. I varme og tørre lande var det mystiske, blege, kølige månelys genstand for tilbedelse. Månefaser markerede livets faser, samt biologiske og landbrugsmæssige funktioner. Gudshuset, som nævnes flere steder i Bibelen, viser sig at have været symboler på dem der ejede landet. De blev anmodet om at fortælle om fremtiden, eller råd-

spurgt når man var i nød eller vanskeligheder.

Visse træer, planter og buske blev tilbudt. Tamarisken, hvis særlige hebraiske navn var Eshel, så man op til som en hellig plante, der havde gavnlig indflydelse på plantevæksten. Terebintetræet, og egetræet, blev specielt betragtet som hellige, formodentlig fordi de kunne give skygge og læ, og udviste en kraft til at leve længe.

Der var også skæbneguder, lykguder, samt stormens og ørkenens gud, og selvfølgelig også guder over alle menneskets og naturens funktioner og evner. Problemerne ved at bevæge sig fra slaveri til frihed, fra nomadelivet til landbrugslivet, fra landlivet til bylivet, og fra en national til en international status, medførte et stadigt stigende behov for guddommelig hjælp og indgriben. Men profeterne stod hele tiden overfor problemet i, hvordan de kunne overbevise folk til at stole på Jehova, i stedet for at vende sig til frugtbarheds-ammuletter, lykkeskillinger og afguder med mystiske kræfter. Det var vanskeligt at overbevise mange om, at den eneste sande vej, til sikkerhed og succes, var at tilbede Jehova, og ved at leve et moralsk, socialt og åndeligt retfærdigt liv. □

PRÆSIDENT GORDON B. HINCKLEY

Den åndelige udformning af en retfærdig sjæl

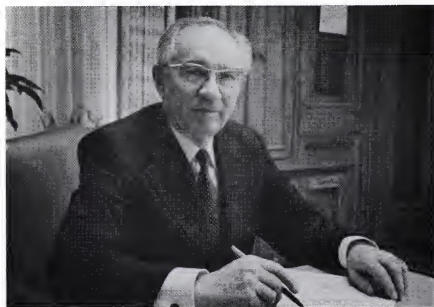
Ældste Neal A. Maxwell

De tolv apostles Kvorum

I den åndelige udformning af en retfærdig sjæl, vil sporene og linierne i tidligere erfaringer og oplevelser lejlighedsvis kunne forudsige hvad der vil vise sig at være en tydelig hjælp senere hen i livet. Mønsteret er somme tider overraskende klart, som det er tilfældet i præsident Gordon B. Hinckleys liv, hvilket følgende eksempler

viser, eftersom de hver for sig er en historie om succes.

For mange år siden var præsident Hinckley en kort tid seminarlærer. For tiden virker han som formand for den udøvende komitébestyrelse for det samlede undervisnings program og Brigham Young universitetets bestyrelse – og disse ting har han været

Præsident Gordon B. Hinckley ved arbejdet på sit kontor.

Præsident Hinckley ved sin afsluttende eksamen ved Utah universitetet i 1932.

Drengen på bare fødder med hunden er præsident Hinckley som 9-årig.

leder for i adskillige år, under en periode hvor seminar- og institutprogrammet er vokset bemærkelsesværdigt rundt omkring i verden. Præsident Hinckley, der modtog Utah universitetets udmærkelse i 1971 og blev

humanitær æresdoktor ved Brigham Young universitetet i 1979, har en dyb indsigt i undervisning.

Det første betalte job, præsident Hinckley havde som dreng, var som avisbud for *Deseret News*. Som vok-

Dette billede er taget i 1961 og viser hovedbestyrelsen ved Deseret News, den kirkeejede avis i Salt Lake City. Præsident Hinckley sidder nederst i venstre hjørne. I bestyrelsen sad ældste Mark E. Petersen, i midten til venstre bag ved bordet.

Præsident Hinckley besøger sidste dages hellige soldater i Vietnam i 1967.

Præsident Hinckley førte tilsyn med kirkens arbejde i Sydamerika i 3 år. Her ses han ved kirkens skole i Santiago i Chile sammen med en klasse.

sen blev han direktør for Deseret News, og her arbejdede han adskillige år.

Erfaringerne med missioneringen fik han også fra bunden. Efter sin fuld-tidsmission til De britiske Øer blev han

i 1935 af præsident Heber J. Grant udnævnt til at være sekretær for radio- og presse- og missionslitteratur-komiteen, en forløber for vore dages Public Communications Department. Ældste Hinckley byggede videre på

Præsident Hinckley til en familiefødselsdag i Eden, Utah, i 1973, sammen med sin hustru der ses til højre.

*Den 17. juni 1948:
Beredt til at indlede
„kirkens time søndag
aften“ i radioen. En
serie på 20 lektier af
præsident J. Reuben
Clark jun., som ses til
højre. Ældste Richard
L. Evans, der står i
midten, var
kommentator, og
ældste Gordon B.
Hinckley til højre var
programredaktør.*

disse erfaringer, da præsident David O. McKay udnævnte ham til at være personalechef for missionærafdelingen hvor han arbejdede i 7 år, fra 1951 til han blev kaldet til at være generalautoritet. Endnu senere, da han var medlem af De tolv Råd (Kirkens missionærkomité), fik han opsynet med dette verdensomspændende programs funktion.

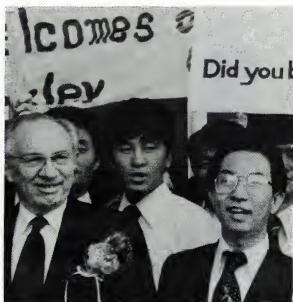
- Som ung mand holdt præsident Hinckley uden forvarsel en tale, som blev godt modtaget, i stedet for den fraværende senator Reed Smoot. I vore dage har hans veltalenhed og spontanitet bevirket at han er kaldet til at repræsentere kirken ved landsdækkende TV udsendelser, som det skete i 1980 da kirken kunne fejre sin 150 års fødselsdag.

- Arbejdet som personalechef in-

Ældste Hinckley førte i mange år tilsyn med kirkens udvikling i Asien, og her ses han mens han hilser på kirkens medlemmer i Pusan i Korea i september 1979.

denfor staten og forbundsregeringen, hvor man bl.a. indkaldte unge mænd til militærtjeneste under Koreakrigen, har utvivlsomt forberedt ham til formandsposten i den særlige komité, som Det øverste Præsidentskab søgte som en hjælp i regeringsmæssige og i politiske sager.

- Præsident Hinckleys tjenestegerning begyndte blot 2 år efter hans

mission, da han arbejdede ved søndagsskolens hovedbestyrelse og fik en stadig interesse for en høj kvalitet inden for undervisningen i kirken, således at medlemmerne kunne blive virkelig undervist i evangeliet og derved opleve en varig åndelig omvendelse.

● Hans store kærlighed til profeten Joseph Smith fik han, da han som barn lyttede til de oplevelser man fortalte om i hans hjem, og som afspejlede den store kærlighed hans bedstefar Ira N. Hinckley havde for profeten, som Ira havde hørt tale i Nauvoo da Ira kun var 15 år gammel.

● Midt i en tid med krige og rygter om krige har præsident Hinckley foretaget mange besøg til soldater i Korea, Vietnam, og på krigsområder som forlængst er glemt, som f. eks. Filippinerne og Okinawa, og det har givet han et stort ønske om fred, men også en evne til at se „den sølvtråd“ som stråler igennem „krigens gobelin“.

● I en sådan tro har han set den ydmyge spire i kirken vokse. Han første besøg til Filippinerne i 1961 omfattede bl. a. en indvielsesbøn. Dengang var der kun et medlem, af kirken på alle Filippinerne. I dag er der 41.000 medlemmer 13 stave og 4 fuldtidsmissioner på de samme øer.

● Som medlem af De tolv's Råd fik præsident Hinckley for år tilbage en opgave at udføre i det østlige Asien, og det blev en forløber til hans nuværende opgaver, som medførte at han

for nylig besøgte den kinesiske folke-republik med en underholdnings-gruppe der var på turné fra Brigham Young universitetet. På samme måde har en tidligere opgave til at føre opsyn med det sydamerikanske område givet ham kendskab til et af de hurtigst voksende områder i kirken.

Præsident Hinckley er taknemmelig for de mange indflydelser der former hans liv, som han sagde ved den lejlighed hvor han blev opretholdt som generalautoritet i 1958, efter at han havde virket som præsident for East Millcreek staven i Salt Lake City: „Lige siden jeg talte med præsident McKay i aftes har jeg tænkt over hvilken vej der har ført mig hertil. Jeg ved at jeg ikke er kommet hertil alene, og jeg er meget taknemmelig overfor de mange mænd og kvinder – de storslåede og gode mennesker som er her i dag, og de . . . vidunderlige mennesker hvis navne, jeg for en stor del har glemt – som har hjulpet mig.“ (Conference Report, april 1958 s. 123).

Præsident Hinckley har længe været talsmand for at gøre sig til venner med andre udenfor kirken. I 1972 mødtes han med en gruppe præster fra Arizona – de var inviteret til Salt Lake City.

Ældste Hinckley har i mere end 30 år været engageret i arbejdet for og udviklingen af kirkens missionærprogram. Her ses han i begyndelsen af 1970, mens han drøfter arbejdet i Europa med en besøgende ved kirkens hovedsæde.

Kirkens medlemmer kan være taknemmelige fordi præsident Gordon B. Hinckley er blevet så godt forberedt. Han afspejler ikke alene sin egen særlige historie, men han har også fornemmelse for åndelige historier, hvilket er en stor nødvendighed nu hvor han skal være med til at føre kirken ind i en uforlignelig fremtid. Hans sind er udstyret med faste principper, og de berigende oplevelser han har haft i livet har givet ham usædvanlige muligheder for at anvende disse principper.

Når andre beskriver præsident Hinckley som en mand med en sund dømmekraft, godt humør, en god vilje og godt begavet, må det almindelige ord god være kernen i alle de ting som udgør denne mand.

Hans hustru søster Marjorie Hinckley, som selv er en dygtig personlighed, fortæller hvor dybt hun værdsætter sin mand for hans retskaffenhed og loyalitet. „Han har ‚siger hun‘ aldrig tøvet med at gøre det, som det var nødvendigt at gøre for at jeg og

familien kunne have det rart.“ Somme tider skyldes vores stadige bedre forhold at han selv har arbejdet hårdt, for præsident Hinckleys hvilepauser og måden hvorpå han fornyr sig består ofte af manuelt arbejde med hænderne, både i haven og med at reparere ting – nogle færdigheder han erhvervede sig på landet for mange år siden, og som aldrig er gået tabt.

Søster Hinckley siger at hendes mand „altid giver udtryk for fuldstændig tillid til sin hustru og sine børn“, idet han giver dem den opmuntring som har betydet at de har kunnet udrette mere end de syntes de havde evner til. Man kan se hvordan præsident Hinckleys forudseendhed, som gav sig udtryk for mange år siden, viser hans interesse for vigtigheden af familieinstitutionen, især i disse tider med social opløsning.

Søster Hinckley siger at en anden inspirationskilde for hans familie har været præsident Hinckleys „smukke og levende daglige bønner“. Hun bemærker hvordan han er evigt opti-

På vej op til talerstolen i Salt Lake tabernaklet ved april konferencen 1958. Ældste Hinckley blev præsenteret som en ny assistent til De tolv af præsident David O. McKay.

mistisk, og altid forsikrer bekymrede mennesker om at „tingene vil ende med at gå godt“. Søster Hinckley bemærker videre: „Hans kærlighed til musik, litteratur og selve livet, har gjort det til et eventyr at være sammen med ham.“

Ældste Howard W. Hunter, som har siddet ved siden af præsident Hinckley i De tolv Råd i to årtier, siger om ham:

„Ældste Hinckley og jeg har i 20 år siddet side om side i De tolv apostles Råd. Jeg har lært at værdsætte hans visdom og dømmekraft. Ingen blev mere glad end jeg, da han blev opretholdt som rådgiver i Det øverste Præsidentskab, selv om jeg vil savne den styrke jeg følte når vi sad sammen. Mænd med hans evner er sjældne, og han vil yde et stort bidrag til kirken i sin nye kaldelse.“

En anden, som også har siddet ved siden af ældste Hinckley i De tolv Råd gennem årene, er ældste Thomas S. Monson der beskriver præsident Hinckley som en „enestående blanding af kundskab og barmhjertighed. Han opfatter hurtigt detaljerne i enhver sag som bliver forelagt rådet. Men han reagerer dog altid med en retfærdighed der er blandet med barmhjertighed“. Ældste Monson siger at han er „en utrættelig arbejder“, og at han ustandselig „udviser sin tro på at man først skal søge Guds rige og hans retfærdighed“.

Præsident Hinckley har fornemmelse for det yderst vigtige ved den dyrbare kendsgerning, at kirken i den sidste ende er bygget på den enkeltes vidnesbyrd og dens medlemmers frivillige indvielse og tjenesteydelser. Til en generalkonference talte han om vidnesbyrd idet han sagde: „De som taler dårligt om kirken kan drøfte teologi, men de kan ikke modbevise de vidnesbyrd som er kommet ved Helligåndens kraft i mit hjerte og i jeres hjerter.“ (Conference Report, oktober 1961, s. 116).

Han har aldrig mistet sin kærlighed og interesse for kirkens verdensomspændende, gudgivne missionærkaldelse om med glæde at dele evange-

liets sandheder med hele menneskeheden. Samtidig kan man se hvordan 2 1/2 årtiers taler ved gentagne generalkonferencer har sat et udvikleligt præg, som f. eks. når han udtrykkeligt fortæller om sin bekymring over „underminering af moralitetet“, som finder sted blandt verdens indbyggere. Hans samtale i Sydamerika med en ung mand, som var „hoppet af“ samfundet, afspejler både præsident Hinckleys medfølelse og hans indsigt, idet de talte om emner som „fred og frihed“. Præsident Hinckleys ydmyge svar på den unge mands nedladende indstilling overfor sand moralitet er udtrykt således: „Jeg chokerede ham en lille smule da jeg erklærede at hans fred var bedrageri, og at jeg ville fortælle ham hvorfor.“ (Conference Report, oktober 1970, s. 63)

Præsident Hinckley er den eneste leder i denne uddeling, som fra at være funktionær i kirkens hovedsæde er blevet medlem af Det øverste Præsidentskab, og som hele tiden er blevet skolet af Herren gennem en række virkelig imponerende opgaver og kaldelser. Og det begyndte med at en ivrig, ydmyg missionær netop var kommet til kirkens hovedsæde, efter tilsigelse af ældste Joseph F. Merrill som var en af kirkens apostle, for at aflægge et kvarters rapport for Det øverste Præsidentskab. Denne opgave vakte Det øverste Præsidentskabs interesse i næsten 1 1/2 time – og denne interesse har på en måde aldrig fået ende. Den trofaste forvalter over små ting, Gordon B. Hinckley, sidder nu næsten hver dag i Det øverste Præsidentskabs lokale – det første som han kom ind i for så mange år siden! □

ET ÅR UDEN SOMMER

Peter K. Bellville

På toppen af St. Helena, i De forenede Stater, ligger en vulkan, som i meget lang tid har holdt sig i ro men hvis udbrud i 1980 vakte fornyet opmærksomhed og interesse blandt offentligheden med hensyn til vulkaner i al almindelighed. Ethvert vulkanudbrud har tilbøjelighed til at blive meget dramatisk, eftersom det berører mange mennesker og som følge deraf vækker megen interesse. Men når vulkanen atter er i ro svinder den almindelige nysgerrighed, og udbruddet bliver til en fodnote i historien og næsten glemt.

Til sådanne historiske fodnoter hører en optegnelse om et vulkanudbrud, som gør sig bemærket ved at være det største udbrud der nogen sinde er skrevet om. Det har også et mindre kendt særpræg, som spillede en lille rolle i Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges historie. Dette vulkanudbrud skete på Tambora bjerget på øen Sumbawa øst for Java i 1815.

Udbruddets nøjagtige dato angives forskelligt, som den 5. eller 7. april, alt efter hvor man får sine oplysninger fra og hvordan man karakteriserer et udbrud. Hvis man foretrækker 7. april, og tager hensyn til tidszonerne, så skete vulkanudbruddet den 6. april 1815 efter nordamerikansk tid.

Ved Tamboravulkanens udbrud for-

Maria stod og kiggede ud af vinduet i sit værelse. Det var en frisk efterårsdag. De lange vinger på vindmøllerne i det fjerne drejede rundt med den klare himmel som baggrund. Maria var begyndt at holde af sit nye hjem på landet.

Maria og hendes familie havde ellers altid boet i en lejlighed i Madrid, som er Spaniens hovedstad. Men i år var de flyttet ud i et hus på landet. Marias far havde forladt sit kontorjob og var blevet landmand.

Det havde været svært for Maria at

Maria og safranblomsterne

Marilyn Naito

sige farvel til sine gamle venner og de kendte omgivelser, men hun var ved at vænne sig til det. Hun elskede de åbne marker, det bølgende landskab, og de store vindmøller der lå som prikker i landskabet ved deres nye hus. „Alting er så smukt her,“ mumlede Maria ofte når hun løb gennem markerne. Hendes lange fletninger skinnede i solen, og hun blev gyldenbrun af at være så meget udenørs.

Maria havde hjulpet sin far med såningen tidligt om foråret. Det havde taget dem mange timer, hvor de havde bøjet sig ned over marken for at sætte løgene, et for et. Men hendes far havde forsikret hende om, at alle de mange timers hårdt arbejde ville være anstrengelserne værd.

Efter såtiden tilbragte Maria sommeren med at nyde synet af vindmøllerne, lege i sommerens solskin, og gøre sig til venner med de nye naboer. Snart havde hun glemt alt om løgene, der lige så stille voksede i jorden. Men så en lys oktoberdag blomstrede faderens marker med et hav af violette høstsafranblomster.

„Åh, far! det er det smukkeste syn jeg nogen sinde har set,“ råbte Maria glad. „Jeg har aldrig set så mange blomster i mit liv. Men hvem vil købe krokus, far? Det meste der bliver dyrket her bliver jo brugt til mad.“

„Vi dyrker også noget man kan

spise, Maria“ forsikrede faderen hende. „Vent bare til høsten, så skal mor og jeg lave et lækkert måltid til os.“

Maria så til, mens mændene fra landsbyen begyndte at høste markerne. De kom med kæmpekurve fyldt med høstsafranblomster. Om eftermiddagen samlede Maria og hendes mor med de andre kvinder fra byen for at sortere, og da blev Maria meget overrasket. Kvinderne trak tre klare, røde støvdragere ud af hver af de små violette krokus. De lagde omhyggeligt støvdragerne i en kurv, og kastede de iturevne blomster i en stor bunke på gulvet.

Maria gik over til blomsterbunken og samlede en op. Hun fik tårer i øjnene, ved tanken om hvor smuk den havde været. Nu var den revet i stykker, og lå og visnede på jorden.

Jeg kan ikke lide at se så megen skønhed blive ødelagt, tænkte Maria. Modvilligt gik hun hen til moderen og de andre kvinder ved sorteringsbordet. Kurvene fyldtes hurtigt med røde støvdragere, og blev båret væk af nogle unge mennesker. Der kom nye tomme kurve, og Maria og hendes mor arbejdede til skumringen.

Den næste morgen så Maria at de støvdragere, hun havde hjulpet med til at sortere, var anbragt på stativer for at tørre i solen. Hun iagttog dette trin i høstningen med interesse. Den brændende sol på den spanske himmel fik hurtigt tørret støvdragerne, til Ma-

rias fars tilfredsstillelse, og han begyndte at pakke støvdragerne for at sende dem på markedet.

Maria lænede sig op mod sin fars lastbil mens han læssede den med kurve. „Far, jeg kan stadig ikke se hvorfor nogen skulle købe disse støvdragere. Hvilken gavn er det til at rive blomsterne i stykker?“ Hendes far stoppede sit arbejde, og så mildt på sin datter. „Er du bedrøvet fordi de smukke blomster er væk, og at alt hvad der er tilbage er disse små grimme tørrede stilke?“ spurgte han, idet han trak en af de stive støvdragere op af kurven og holdt den ud imod Maria.

„Ja far det er jeg,“ sagde Maria, og sænkede blikket for ikke at se på sin far.

„Det er safran, Maria.“ Hendes far så på støvdragerne i sin hånd. „Mens blomsterne gror er det krokus, men når vi har fjernet støvdragerne og tørret dem . . . ah, så bliver det til safran. Og safran er Spaniens guld.“

„Jeg forstår det stadig ikke. Hvordan kan disse tørrede tingester kaldes guld?“

„Safran kan kun gro nogle få steder i verden, Maria,“ forklarede hendes far. „Det er et meget vanskeligt arbejde at sætte løgene og høste safran, og det skal altsammen gøres i hånden, som du nu ved. Der skal 64.000 blomster med deres støvdragere til at lave 400 g safran. Det gør safran meget kostbart og meget sjældent.“

Maria nikkede. Nu var hun be-

gyndt at forstå værdien af deres arbejde. „Men hvad bruger man det til, når det er blevet til safran? Hvordan bruger man det?“

„Safran har været brugt på mange forskellige måder gennem årene – grækerne har brugt det til parfume, og de kongelige i mange lande har brugt det som en gylden farve til at farve tøj med.“ Marias fars øjne strålede. „Maria, tag en par af disse støvdragere med ind til din mor, og så tror jeg hun kan vise dig en af de bedste måder at anvende safran på.“

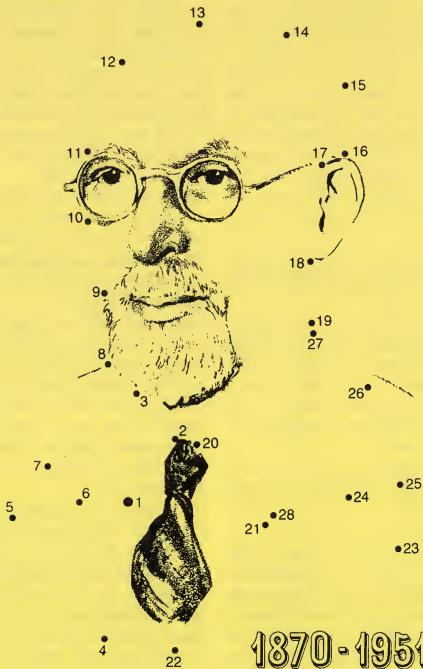
Maria tog støvdragerne med ind til sin mor, og så hvordan hun kværnede dem til pulver. Hendes mor opbevarede omhyggeligt pulveret, men tog en lille bitte smule fra til aftensmaden.

Hele familien ventede ivrigt ved køkkenbordet den aften. Marias ansigt lyste op, da hun så en stor skål dampende paella blive sat på bordet foran hende – den var fyldt med kylling, rejer, muslinger og grøntsager. Men det bedste af det hele var den luftige, gule safran-krydrede ris.

„Nu forstår du måske hvorfor vi plukkede alle disse blomster Maria. Det er for at du og alle andre i hele verden kan nyde dette dejlige krydderi,“ forklarede Marias far. Maria nikkede, og hendes smil blev større og større efterhånden som hun stak sin gaffel i en portion ris, der var farvet med Spaniens guld. □

GEORGE ALBERT SMITH

Howard Boughner

1870-1951

George Albert var meget syg. Lægen sagde at han havde tyfus, og det var en forfærdelig sygdom på den tid. Han sagde at drengen skulle blive i sengen mindst tre uger. George Alberts mor fik besked på kun at give ham flydende kost, og at hun skulle lave ham noget kaffe.

Trods sin unge alder udviste George Albert stor tro på vor himmelske Fader, og villighed til at følge hans bud. Han ville naturligvis gerne være rask, men han ville ikke bryde visdomsordet. Han bad sin mor give ham vand i stedet for kaffe, og om at sende bud efter deres hjemmelærere.

Bror Hawks var hurtig til at efterkomme fru Smiths opfordring til at komme og salve George Albert, og han lovede at han nok skulle blive rask snart. Den næste morgen da drengen vågnede var feberen væk, og George følte sig meget bedre tilpas. Da han nogle år senere fortalte en gruppe børn om denne oplevelse, sagde han: „Jeg var Herren taknemmelig fordi jeg blev rask. Jeg er sikker på at det var ham der helbredte mig.“

Som ung mand arbejdede George Albert som forretningsmand, han var formand for landbrugs og industriforeningerne, og deltog aktivt i bankforretninger.

Hans største glæde var dog at tjene kirken og dens ungdom. Han arbejdede ivrigt med drengenes spejderprogram i næsten 40 år, og modtog den højeste belønning der gives i USA – sølvbøflen – som

anerkendelse for sit arbejde med drengene. Han elskede kirken, og gav sit bidrag ved at arbejde som missionær, og som præsident for missionen i i Europa, blev værdsat mange steder. Han var også særlig ven med indianerne.

Den 6. oktober 1903 blev ældste Smith opretholdt som medlem af De tolv apostles Kvorum.

I 1909 blev han alvorligt syg, og ude af stand til at arbejde i over 2 år. Under sin helbredelse drømte han en nat, at hans bedstefar Smith viste sig for ham og spurgte: „Jeg vil gerne vide hvad du har gjort med mit navn.“ George Albert svarede: „Jeg har aldrig gjort noget som helst med dit navn som du behøver at skamme dig over.“

George Albert Smith gjorde fortsat Smithnavnet ære. Da George Albert Smith i 1945 havde virket som apostel i 42 år blev han den 8. præsident i Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. Han repræsenterede altid det der var godt, han hjalp verden til en bedre forståelse for kirken, og til en bedre indstilling over for den. Han var kendt for sin store menneskelighed, og for at have hjulpet utallige mennesker når de var i nød.

Præsident Smith døde den 4. april 1951 på sin 81-års fødselsdag. Den tidligere præsident i De forenede Stater, Harry S. Truman, sagde: „Jeg så op til ham som en af vort lands store moralske ledere.“ □

Derek Cuthbert blev født i Nottingham i England, ikke så langt fra Sherwood-skoven – den legendariske folkehelt Robin Hoods hjemsted. „Jeg har faktisk boet meget tæt ved Nottingham slottet, hvilket naturligvis havde en central plads i Robin Hoods historier,” mindes ældste Cuthbert. „Der er stadig en sherif i Nottingham, og han bliver fra tid til anden udnævnt til at hjælpe overborgmesteren i Nottingham.” Der er udnævnt mænd til dette embede i hundreder af år.

„I Sherwoodskoven findes et træ som kaldes Major Oak – det betyder den store eg. Mange kalder det Robin Hoods træ. Det er hult, og der kan måske stå 12 mennesker oprejst inden i træet. Træet er 1.500 år gammelt, og det siges at have været Robin Hoods skjulested. Folk kommer langvejs fra, bare for at se dette træ.”

Ældste Cuthbert og hans familie er omvendt til kirken. „Vi blev døbt en januaraften i 1951,” siger han, „og vi havde ikke nogen smuk kirkebygning, som dem der ligger mange steder i verden. Vi mødtes i et gammelt hus, hvor missionærerne havde bygget en

VEN TIL VEN

Joleen Meredith

døbefont under gulvbrædderne. Min familie hørte til den første gruppe som blev døbt i denne døbefont. Vi var meget, meget lykkelige og spændte, og havde glædet os til vores dåb, fordi vi vidste hver især at vor himmelske Fader og Jesus ønskede at vi

skulle lade os døbe. Selv om det var en kold aften følte vi os varme da vi gik ned i døbefonten.

Efter vores dåb, og efter håndspå-læggelsen, følte vi os om muligt endnu varmere fordi vi vidste vi var blevet døbt ind i Herrens sande kirke. Det hjalp os til en ny begyndelse, og til at føle os fuldstændigt rene."

Ældste Cuthbert har altid holdt meget af sport. Han tror på at vi skal træne og disciplinere vort legeme ved at spise den rette kost og få masser af motion.

„Jeg har opdaget at sjipling er en vældig god øvelse," bemærkede han. „Da jeg var ung, og trænede til løb og atletik, elskede jeg at sjippe. Jeg opdagede at det er nøjagtigt lige så effektivt som at jogge, eller lunte, og så behøvede man ikke at gå så langt væk.

Jeg husker en særlig oplevelse som dreng, hvor min far engang tog min bror og mig med til en sportskonkurrence, og for første gang så jeg en mand kaste et spyd. Det gjorde et stort indtryk på mig, der dengang var 10 år gammel. Adskillige år senere da jeg gik i skole, og efter at have øvet mig meget vandt jeg i spydkast og blev *Victor Ludorum* (latinsk for spillers vinder), og jeg havde ikke alene succes i spydkast og diskoskast, men også i højdespring, længdespring og mellemdistan-celøb. Senere hen repræsenterede jeg Nottinghams universitet, og blev kvalificeret til at være træner i spydkast og diskoskast."

Derek Cuthbert var 12 år gammel da den 2. verdenskrig begyndte. Han mindes tydeligt luftangrebssøvelserne på skolen, og at de alle måtte gå i beskyttelsesrum. Derek og hans bror hjalp deres far med at bygge senge i deres underjordiske beskyttelsesrum i haven. Han husker den lange tid hvor der var rationering i England, og at denne rationering varede en række år. Mad, tøj, møbler – alt var rationeret. Han husker, hvordan de lagde alle de fundamentale fødemidler til hver person på en middagstallerken – „56 g smør, en lille smule sukker, en skive kød, og et æg hvis vi var heldige.“ Og så måtte vi ellers spise os mætte i hjemmedyrkede grøntsager.

Under krigen bad vi meget når luftværnssirenerne lød, og vi måtte ofte gå ned i vores beskyttelsesrum ude i haven midt om natten. Ældste Cuthbert har et stort vidnesbyrd om børn: „Jeg har et klart vidnesbyrd om at børn, medens de endnu er ånder, er i vor himmelske Faders nærhed før de bliver født til jorden. Når de kommer til verden er de uskyldige og rene, og skulle de dø før de når ansvarsalder, vil de stadig være uskyldige og vende tilbage til Guds nærhed. „Små børn er forløst fra verdens begyndelse gennem min Enbårne.“ (L&P 29:46). Voksne mennesker må rense sig, og blive „som et barn, underdanig, sagtmodig, ydmyg . . . “ (Mosiah 3:19).

Jeg elsker disse ord som Frelseren har sagt: „Hvis I ikke vender om og

bliver som børn, kommer I slet ikke ind i Himmeriget.“ (Matt. 18:3).

Når jeg rejser rundt og deltager i stavskonferencer, glæder jeg mig til at besøge børnene i stavene og give dem et budskab fra præsident Kimball,“ siger ældste Cuthbert. „Jeg elsker også at bære mit vidnesbyrd for dem, og fortælle dem hvor meget vor himmelske Fader elsker dem. Han elsker jer virkelig, og ønsker at I skal tale til ham i bøn og fortælle ham hvor taknemmelige I er for hans kærlighed. Han har vist os kærlighed på så mange forskellige måder – ved at gøre det muligt for jer at leve her på jorden, ved at give jer en familie, og især ved at skænke os sin kostbare søn Jesus.

Jesus elsker jer meget højt. Det var derfor han kom til jorden for at undervise os om hvordan vi kan komme tilbage til vor himmelske Fader. Derpå gjorde han det muligt for jer at få tilgivelse, dersom I skulle gøre noget forkert. Og endelig gav han sit liv som løsepenge, for at I kan komme til at leve sammen med jeres familie altid.“

Ældste Cuthbert slutter med et brændende, personligt vidnesbyrd: „Jeg ved at Jesus er Kristus, den levende Guds søn. Jeg ved at han taler til os i dag gennem præsident Kimball, som er Guds sande profet. Børn, gør altid hvad Frelseren ønsker I skal gøre, og sig altid hvad han ønsker I skal sige, så I en dag vil møde ham, og han vil tage jer i sine arme.“ □

*Høstens fejlslagning –
forårsaget af et
vulkanudbrud
på den
anden side
jorden –
var mere
end
familien
Smith
kunne
klare.*

Opdagelsen

svandt omkring 1200 m af bjergets tinde, og der skabtes et krater der målte 24 km i diameter. Der er forskellige bedømmelser om hvor meget lava der blev udspøjet, men det mest almindelige tal lyder på 150 kubikkilometer. Kystlinien ved Tambora by sænkedes næsten 5 1/2 meter, og eksplosionen var så kraftig at man kunne bemærke den 1600 km borte. De største ødelæggelser fandt sted inden for en radius af 480 km hvor der herskede et totalt mørke i over 3 dage, næsten ligesom det mørke der tales om i Mormons Bog, 3 Nephi, kap. 8. Den varme luft som rejste sig fra bjergtet forårsagede orkanstorme der kom fra alle retninger, og når de samledes blev store bygninger og alle former for liv hvirvlet op i luften.

Det der har interesse for sidste dages hellige er den rolle som dette vulkanudbrud kom til at spille i Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Heliges historie. Fra Tambora bjergtet blev der udspøjet så meget i atmosfæren, at det skyggede for solens stråler og nedkølede jorden mere end en grads celsius. Mange mennesker mener at denne afkøling var årsag til at året 1816 blev kendt som „året uden sommer“. I det nordøstlige Amerika sneede det i juni og juli, og frosten dræbte afgrøden i august. Da dette skete efter flere års vanskeligheder, betød fejlslagningen i høsten dette år mere end familien Smith kunne klare. Denne kendsgerning var, sammen med andre ting, årsag til at de forlod Vermont. De pakke deres ejendele og flyttede til Palmyra i New York, hvor den unge Joseph modtog en række bemærkelsesværdige åbenbaringer og Mormons Bog. □

FIRE IDEER OM TIENDE

Glenn Latham

Da jeg var en ung mand på 19 år havde jeg min første kontakt med sidste dages hellige. Jeg sad parat med en dollar i hånden, den skulle puttes i kirkebøssen når den gik rundt under søndagsskolens åbningsprogram. Jeg ville vise mine mormonværter at jeg ikke var fedtet. Jeg tjente trods alt kun 35 cent i timen, så en dollar var ikke noget lille bidrag. Men søndagsskolen kom og gik, og jeg så ikke nogen kirkebøsse.

Søndagften til nadvermødet sad jeg der igen, og jeg var besluttet på at fordoble mit bidrag til 2 dollars når kirkebøssen gik rundt. Jeg var sikker på at forklaringen på at bøssen ikke gik rundt var, at man kunne yde sit bidrag ved døren på vejen ud. Jeg gik med hånden i lommen parat til at putte pengene i – men jeg måtte lade pengene ligge, for alle og enhver ønskede at tage mig i hånden.

Da vi omsider kom udenfor spurgte jeg tilfældigt mine værter: „Hvornår indsamler I bidrag?”

De smilede og svarede: „Vi har ingen kirkebøsse der går rundt i vores kirke.” „Aldrig?” spurgte jeg.

„Aldrig,” svarede de.

„Den er mægtig!” tænkte jeg „det er lige min kirke.” Nu var tiden tilsyneladende kommet, hvor jeg skulle lære om tiende.

Jeg havde i lang tid bedt inderligt om svar på mine religiøse spørgsmål. Jeg havde en sær uro i mig, som ikke kunne tilfredsstilles – en fornemmelse som fik mig til at søge åndelig lindring. Den følgende onsdag aften gav missionærerne mig lektien om tiende, og her fandt jeg den lindring jeg søgte. Jeg vil aldrig glemme den lindring og trøst der fyldte mig, da disse to ældster begyndte at belære mig om tiende. Lige fra deres første ord og til deres sidste amen vidste jeg at det var sandt. Allerede næste søndag betalte jeg min første tiende, skønt det varede endnu 6 måneder før jeg blev døbt.

I mine 30 år i kirken har jeg lagt mærke til en række misforståelser om tiende – fejlagtige ideer, som står imellem folk og de store velsignelser der kommer ved at efterleve denne smukke lov. Jeg har analyseret fire af dem.

**Første fejltagelse:
Det kræver penge at
betale tiende.**

Det kræver ikke penge at betale tiende, det kræver tro.

I den film kirken har produceret, og som hedder „Himlens sluser“, lægges der vægt på den kendsgerning at tro er den bevægende kraft bag tiendebetalingen. I filmen skildres den store økonomiske krise kirken befandt sig i, under præsident Lorenzo Snows ledelse. Kirken var i dyb gæld, og der var intet tegn på bedring. Da præsident Snow forsøgte at finde en løsning på situationen fik han adskillige forslag præsenteret, og de gik allesammen ud på at få kirkens medlemmer til at yde bidrag. Præsidenten syntes at alle disse forslag var utilfredsstillende, og fulgte Åndens tilskyndelser om at rejse til et af de hårdest ramte områder i kirken, St. George i Utah, som oplevede den værste tørke de havde haft i 35 år.

Gennem inspiration tilskyndede præsident Snow disse desperate mennesker til at vise deres tro ved at betale tiende. De rettede sig efter hans tilskyndelser, og Himlens sluser blev bogstavelig talt åbnet, og folket blev velsignet.

**Anden fejltagelse:
Tiende vurderes efter hvor
mange penge man betaler.**

Tiende er stadig en tiende, uanset hvor meget et menneske betaler. Engang modtog jeg 5 cent på kirkens

vegne af en fattig 8-års Navajopige, som jeg døbte i 1954. Efter håndspålæggelsen kom hun hen til mig med 5 cent fastknyttet i sin lille hånd. Så strakte hun den ud og sagde: „Her er min tiende, ældste. Det er fuld tiende.“ Denne lille Navajopige havde betalt lige så meget i tiende som det mest velhavende af kirkens medlemmer nogen sinde har betalt – en fuld tiende.

**Tredie fejltagelse:
Tiendebetaling sætter
tiendebetaleren i
økonomiske vanskeligheder.**

Et af mine særlige minder i livet er en oplevelse, som indtraf det første år i vores ægteskab. Jeg gik på Brigham Young universitetet i Provo, vi var lige flyttet ind i vort første hus med vort første lille barn.

Da vi nu havde et barn kunne min hustru ikke længere arbejde, og vi var i alvorlige, økonomiske vanskeligheder. En måned regnede vi ud at hvis vi betalte tiende, foruden de andre regninger vi måtte betale, ville der kun være nøjagtig 50 cent tilbage, men vi kæmpede ikke ret længe med denne beslutning, fordi vi troede det Herren har fortalt os gennem profeten Malakias. (Se Mal. 3:10-12) Vi betalte vores tiende.

Den følgende mandag var jeg i byen for at se efter en ramme, som var udstillet i en forretning. En af vores venner ved Brigham Young universitetet havde foræret os en smuk radering som skulle hænge i vores hjem, men vi havde naturligvis ikke råd til at købe en ramme. Da jeg vendte mig for at gå ud af butikken følte jeg en pludselig

indskydelse til at gå tilbage, og spørge den unge mand bag disken om han kendte nogen der var på udkig efter en maler. Min far havde været maler og hans far havde også været maler, og jeg havde lært dette håndværk. Jeg mente ikke der var store chancer for at få arbejde fordi det var vinter, og fordi der ikke var meget arbejde at få nogen steder. Ikke desto mindre fulgte jeg tilskyndelsen, og spurgte ekspedienten om han kunne skaffe mig arbejde. Han sagde: „Der var forresten en af vore kunder som netop var her i morges, og han var på udkig efter en dygtig maler.“ Han gav mig mandens adresse, jeg ringede til ham inden for en time, og om eftermiddagen var jeg i gang med at tjene 2 dollar i timen som formand for et hold malere. Det var en høj løn på det tidspunkt, og jeg har aldrig siden været uden arbejde. Nej, tiendebetaling gør ingen mennesker fattige. Tiende gør folk rige. Tien- debetaling kan virkelig åbne Himlens sluser.

Fjerde fejltagelse:
Tienden er vores penge.

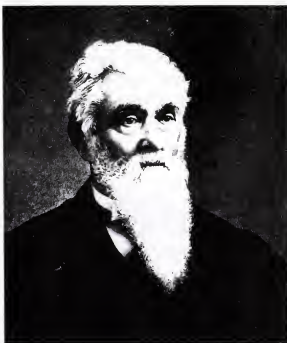
Jeg husker en historie som præsident George Albert Smith fortalte. Under samtalen med en velhavende ven, som var medlem af kirken, bragte vennen emnet om tiende på bane. Han sagde at han ikke betalte tiende på den sædvanlige måde, men at han i stedet for satte en tiendedel af sin indtægt i banken hvert år, og derpå anvendte han den til gode formål. „Nå hvad mener du om det?“ spurgte han.

Præsident Smith svarede: „Jeg synes du er meget gavmild med en andens ejendom.“ (*Improvement Era*, juni 1947, s. 357).

Præsident Marion G. Romney minder os også om at tiende er en gæld vi skylder Herren, ikke et bidrag:

„Tiende er en gæld som alle mennesker har – en slags leje for at benytte alle de ting Herren har skabt og lader os benytte. Herren, som vi skylder tiende, er således vor vigtigste kreditor. Hvis vi ikke har penge nok til at betale alle vore kreditorer bør vi betale ham først. I bliver måske lidt chokerede ved at høre dette – men det er sandt. De andre kreditorer behøver dog ikke være bekymrede, for Herren vil altid velsigne den som er trofast nok til at betale sin tiende, således at hans eller hendes evner til at betale dem ikke derved forringes.“ (*Den danske Stjerne*, februar 1981 s. 3). □

Præsident Lorenzo Snow

CHOKOLADEKAGEN

Esther Moore Brown

Det var til en af disse general-konferencer hvor talerne fortalte om kirkens vækst og jeg var helt opslugt af det spændende ved de nye templer, besøgscentre, og de flere missionærer der blev sendt ud i flere og flere lande hver måned samt medlems-missionærprogrammet der bredte sig som ringe i vandet . . .

Så var der en lille stemme inden i mig der spurgte: „Hvad med dine egne naboer?“

Aldrig så snart var der en anden stemme der svarede: „Mine naboer er håbløse.“

Det var ærlig talt hvad jeg tænkte – især da jeg samme aften kunne fange naboens tre drenge på 12, 10, og 8 år ifærd med at lave ulykker i vores baghave. Så blev jeg vred. Kun en uge efter at Miller-familien (jeg har ændret navnene) var flyttet ind, kom min 6-årige Bonnie grædende ind med en bule i panden. „Jerry smed en sten efter mig.“

Min 10-årige Kathy var forarget.

„Mor, Jerry Miller smed en stor sten efter Bonnie fordi hun holdt deres kat. Da hun begyndte at græde kom fru Miller ud og Jerry sagde at vi

råbte øgenavne efter ham. Hun sagde at vi skulle passe os selv, og at vi skulle blive i vores egen have.“ „Vi kalder aldrig nogen som helst ved øgenavne, mor,“ tilføjede min 8-årige Cynthia alvorligt.

Mine 5 børn har altid nu og da haft deres uoverensstemmelser med andre børn i nabolaget, men vi mødre skilte dem blot ad indtil de var faldet til ro, og en time senere kunne de i reglen lege sammen igen. Men fru Miller havde uvægerligt den indstilling at hun ville forsvare sine egne børn, uanset hvad de havde gjort.

Da jeg havde fanget drengene i vores baghave tog jeg dem i kraven og marcherede hjem med dem til deres mor, hvorpå jeg skældte dem allesammen ud: „Hvis der nogen sinde mere bliver kastet sten ind i vores have, og hvis mine børn yderligere bliver generet og truet, eller hvis en af drengene kigger ind gennem mine vinduer, vil jeg tilkalde politiet. Og hvis De så vil være så venlig at holde styr på deres egne børn fru Miller, i stedet for alle andres, så kunne vi måske igen få fred i nabolaget!“ Jeg gik rystende hjem. Men den

næste dag, da vreden havde lagt sig, vidste jeg at jeg havde handlet forkert. „Hvis der nogen sinde havde været en familie som trængte til at se et godt eksempel hos deres sidste dages hellige naboer,“ tænkte jeg „så er det dem. Mon jeg kunne have vist noget værre eksempel? Og se så hvad jeg selv havde fået ud af det. Jeg ønskede aldrig mere at føle mig så vred igen.“ Jeg bad højt: „Kære himmelske Fader, hvad skal jeg gøre? Hvad ville din Søn have gjort?“

Mens jeg bad lød svaret klart i mit sind: „Vis stor kærlighed.“ Medens jeg tænkte over tingene blev det til en spændende udfordring, og jeg gik direkte ud i køkkenet. Mens jeg bagte en chokoladecake og kom glasur på den, talte børnene og jeg om Miller-familien og hvordan vi havde behandlet dem, såvel som hvordan de havde behandlet os. Vi talte om Frelserens eksempel på at gøre godt imod andre.

Da kagen var færdig gik jeg ind med den til naboerne. Fru Miller var ikke hjemme, så jeg gav den til den ældste søn og sagde til de tre drenge: „Jeg har bagt den kage specielt til jer.“ De så ud til at blive både chokerede og glade. „Jeg er ked af at jeg blev vred, men ved I hvem der virkelig har det dårligt? Jeres mor. Hun elsker jer meget højt, og det gør hende ondt når I gør noget I ikke burde gøre. Skulle vi ikke gøre noget mere for at komme godt ud af det, så vi kan

blive gode naboer overfor hinanden?“

„OK“ mumlede Tom skamfuld „det vil vi gerne“.

Idet jeg vendte mig for at gå sagde alle tre spontant: „Tak for kagen, fru Brown!“

I løbet af den næste måned skete der utrolige resultater på grund af denne gestus. Der blev ikke mere kastet med sten. Mine to mindste piger kom ikke en eneste gang løbende ind fordi de var bange for trusler fra Millers drenge. Og alle tre drenge råbte muntert: „Hej fru Brown,“ når som helst de så mig. Men jeg var stadig meget skamfuld over at jeg havde mistet besindelsen. Jeg så slet ikke fru Miller, og jeg gjorde heller ikke noget for at opsøge hende – selv om Cynthia og Bonnie ved frokosten fortalte:

„Bonnie ville ikke lade Jerry Miller lege med hendes racerbil fordi han blev ved med at pille hjulene af, og da Jerry begyndte at græde kom fru Miller ud.“ Hun blev slet ikke vred på Bonnie. I stedet for sagde hun til Jerry: „Hvis Bonnie ville ødelægge din bil, så ville du heller ikke lade hende lege med den vel?“ Så bad hun ham gå ind og tænke over det et øjeblik.“

Jeg ville stadig ønske at jeg var gået tilbage, og havde været venlig overfor fru Miller. De flyttede en måned senere, og jeg er aldrig blevet klar over hvor de flyttede hen. Men jeg ved én ting, at jeg aldrig vil glemme lektionen om denne chokoladecake. □

I vores lille finske by var skiløbet årets store begivenhed.

Landsbyen i Karelien, hvor jeg tilbragte min barndom, hører nu til Rusland. Russerne tilegnede sig byen, sammen med resten af Karelienområdet, efter krigen mellem de to lande i 1939-40. Men da jeg var barn hørte indsøerne, marskene, strømmene, det kolde vejr og bakkerne til Finland. Og det betød

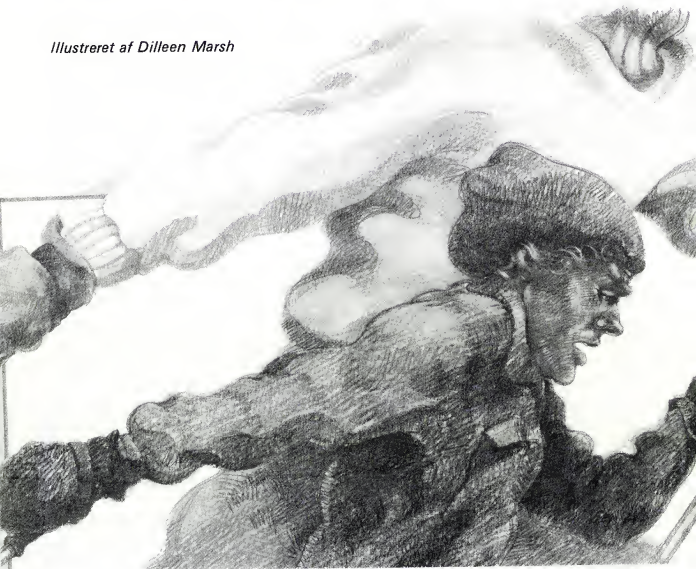
at man kunne stå på ski og afholde skiløb.

Hvert år i februar, når den værste vinterkulde havde lagt sig, brød byens folk op fra deres vinterdvale, og samlede sig på en stor sandbanke i landsbyens udkant. Sandbanken udgjorde mållinien for skikonkurrencen, og det var der gode grunde til. For det første var banken gjort så bred af bygnings-

TAPPI-EISKA

Lea Mahoney

Illustreret af Dilleen Marsh

håndværkerne om sommeren at den ikke alene var lang nok til at udgøre mållinien, men også stor nok til at kunne bruges som madskranke. På konkurrencedagen fyldtes luften med dufte af fedtede, dampende kødpostej og pølser. En anden ting var at den snedækkede bankes skrænter dannede et naturligt amfiteater. Når tilskuerne stod op og ned ad banken kunne de tydeligt se slutfasen i løbet, og hele byen vidste hvem vinderen var i samme øjeblik han krydsede mållinien.

Der gik mange forberedelser forud for konkurrencen. Løbets ledere bandt blå papir-armbind på nogen af de ældre børn, og gav dem myndighed til at være kontrollører i folkemængden og til at holde konkurrencebanerne frie. Der var sat linieafspærringer mellem banerne til de forskellige begivenheder – korte baner til mindre børn, længere baner til ældre børn, særlige baner til kvinder og mænd, til unge og voksne; der var endog en bedstefarbane til de ældre som altid gjorde sig heldigt bemærket i deres eget specielle løb. Hver gruppe fulgte deres egen bane, som var klart afmærket med kulørte papirstimler. Men den største begivenhed af dem alle var mændenes 30 km løb. Vinderen blev landsbyens helt i et helt år, fordi denne mand havde bevist hvilket stof han var gjort af. Mangen stiltfærdig landmand, skomager eller handlende så i øjnene sig selv passere naboen og vinde sejren. Vi børn havde dog vores egen helt. Vi kaldte han Tappi-Eiska. Han var så lille, som nogen fuldvoksen mand kunne være uden at være en dværg. Han var også det dejligste og morsomste menneske vi kendte uden

for familiekredsen. Måske var det hans lidenhed der gjorde at vi havde et så godt forhold til ham, fordi vi kunne se ham i øjnene. Måske forstod vi hvilke kampe han havde været igennem på grund af sin størrelse. „Eiska“ er formodentlig en forkortelse af Einari, som kan have været hans fornavn. Men „Tappi“ er finsk, og betyder „stump“ eller „lille“, og det kan meget vel være at øgenavnet oprindeligt var ment som en fornærmelse. Det betød dog ikke noget for os børn. Vi syntes at han måtte være den bedste skiløber dette år.

Problemet var bare at Tappi-Eiska ikke var særlig god til at løbe på ski. Det første år han deltog i mændenes løb var det en fuldstændig fiasko. Mændene skulle gennemløbe en ti kilometers bane tre gange, og da vinderen kom ind havde Tappi-Eiska netop fuldført sin første runde. Da Tappi havde fuldført, var de andre skiløbere allerede i sauna eller på vej hjem. Kun nogle få skuffede børn stod tilbage for at vente på deres trætte ven ved mållinien.

Resten af denne vinter, og hele den næste, tilbragte Tappi-Eiska hvert eneste minut med at løbe på ski på denne bane. Om sommeren svømmede han og roede en stor båd rundt på Vuoksifloden. Han blev ikke højere, men han fik større muskler. Vi børn var meget spændte, vi var sikre på at disse store muskler og al denne træning ville gøre ham til vinder i den sidste ende. Vi syntes at en mand burde være vinder, når han var så rar. Sådan var det jo altid i filmene.

Men Tappi-Eiska vandt heller ikke dette år. Denne gang krydsede han målstregen sammen med den sidste

gruppe skiløbere. Han var i det mindste ikke flere timer bagefter og der var andre end os, som så ham fuldføre løbet. Vi regnede ud at hans ben måtte være for korte til at konkurrere med de høje mænd. Nu ville han måske stoppe sine forsøg.

Men i løbet af det næste år viste Tappi-Eiska os hvad det finske ord *sisu* betyder. Det betyder beslutsomhed eller mod. Og det var lige netop hvad denne mand havde. Han fortsatte, idet han trænede og trænede og trænede. Da vi nåede næste års skikonkurrence vidste vi at Tappi ville vinde. Det havde vi naturligvis også ment de andre år, men denne gang syntes mulighederne endnu større.

De kæmpende skiløbere sparkede sneen op under løbet gennem skoven. De løb en omgang, to omgange og tilbage til skoven igen. Da vi vidste at de ville komme til syne igen løb nogle af os, som selv var på ski, ud fra banken for at møde vinderen, som vi var helt sikker på ville være vores helt Tappi-Eiska.

Vi ventede i kulden. Træerne var hvide af rimfrost. Røgen fra de få synlige skorstene løb op i vejret som grå bånd. Vi havde røde kinder. Men så pludselig blev vi varme over det hele! Fra skovkanten kunne vi se byens korteste mand dukke op, og han var nu byens største mand – Tappi-Eiska! Han var foran dem allesammen! Selv de voksne rejste sig op for at opmuntre ham.

Han nåede bakken. Vi kunne se hvordan hans korte ben arbejdede så hurtigt at vi næsten ikke kunne få øje på dem. Men så dukkede en anden op bag ved ham, en mægtig tæmp! Jeg er sikker på at mange af os indvendigt

ønskede, at denne langbenede plageånd på en eller anden måde ville snuble eller brække en ski – ja hvad som helst for at afholde ham fra at komme først. Men efterhånden som disse to nærmede sig toppen af sandbanken kom den høje skiløber foran, og krydsede mållinien først.

Hvor har jeg dog mange gange, i årene der er gået siden den tid, haft medlidenhed med den mand som kom først. Der var ikke mange som hyldede vinderen. Men da Tappi-Eiska krydsede mållinien brød larmen og forvirringen løs, vi fulgte ham på vores ski ned til banken, og ingen af de ældre børn med de blå armbind var i stand til at standse os. Vi samlede omkring Tappi-Eiska, og smed ham op i luften med ski og det hele. Mange af byens folk, som kendte til Tappis kamp, sluttede sig til os. Nogle græd åbenlyst. Vi glemte fuldstændigt at han var kommet ind som nummer to, og ikke som nummer et. Denne stædige, beslutsomme, lille mand havde vist os værdien af ikke at give op, og han blev min barndoms helt.

Det var i 1938. Det næste år udbrød 2. verdenskrig, og mange ting blev anderledes. Der blev ikke længere holdt skikonkurrencer. Og jeg nåede aldrig at blive et af de ældre børn, som kunne gå rundt med blå armbind og være kontrollør i mængden. Og Tappi-Eiska fik aldrig mere chancen for at bevise at han kunne krydse mållinien først. Men det behøvede han heller ikke, hverken for mig eller for de andre. Han havde allerede bevist at han var en sand vinder i enhver betydning af ordet. □

Kun få ting kan indgive så stor ærefrygt som åbningsceremonierne ved de olympiske lege. På et gigantisk stadium hylder tusindvis af tilskuere opmarchen af sportsudøvere der går banen rundt. Over 100 nationers flag blafrer. Farver og masseoptog blænder folks øjne. Hundrevis af duer sendes til vejrs, som symbol på fred. Kanonerne tordner. Så kommer en løber med en fakkelt, der oprindelig blev antændt af solens stråler i Olympia i Grækenland. Den bringes ind på stadion, og antænder den olympiske ilds flamme.

Enhver af konkurrencedeltagerne håber på at vinde en guldmedalje. De, som opnår denne store ære, kan notere sig tre latinske ord, som står på enhver olympisk medalje: „Citius, altius, fortius“ – og som betyder: „Hurtigere, højere, stærkere!“ Lige siden de olympiske lege begyndte, har disse ord kunnet læses i deres historie. De rekorder der er opnået, og de menneskelige bedrifter der er nået, kan samles i disse tre ord – tre ord som betegner menneskets evige bestræbelser på at forbedre sig – citius, altius, fortius: Hurtigere, højere, stærkere.

Både de olympiske rekorder og verdensrekorderne viser hvor godt vi lever op til dette motto. I 1920-erne var det en mand ved navn Johnny Weissmüller der blev kaldt den største svømmer i historien. Lige før de olympiske lege satte han verdensrekorder ved 67 forskellige sportsbegivenheder. I legene i 1924 og 1928 vandt han 5 guldmedaljer hver gang. I dag er hans verdensrekorder brudt af teenagepiger.

I mange år mente man ikke at noget

menneske kunne løbe en engelsk mil (1,6 km) på mindre end 4 min. Sportsudøvere har atter og atter kæmpet i forsøget på at løbe denne strækning på mindre end 4 min., indtil Roger Bannister, en engelsk lægestuderende, forbløffede verden ved at løbe en mil på 3,59.4 i Oxford den 6. maj 1954. Siden da har snesevis fordrevet den gamle tro på menneskets begrænsede evne. Bl. a. løb en gymnasieelev, Jim Ryun, en engelsk mil på 3,59 og sluttede dog som nr. 8, i et løb

HURTIGERE, HØJERE, STÆRKERE!

Jeg har ikke valgt at være almindelig.

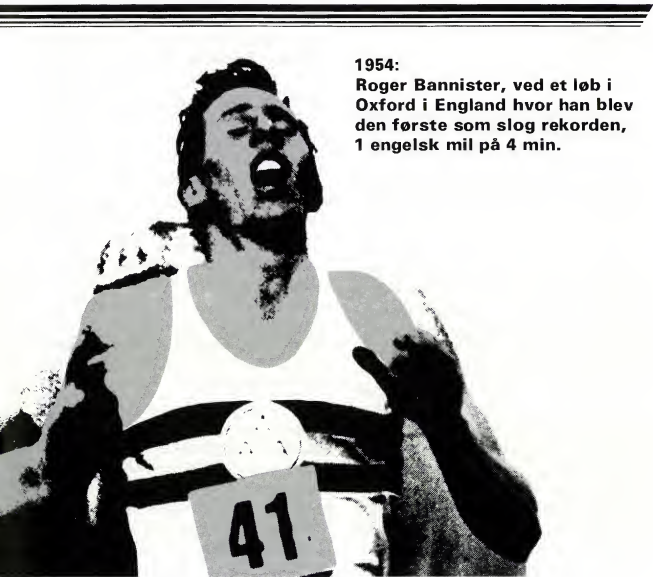
Jeg har ret til at blive ualmindelig hvis jeg kan.

Robert L. Backman

med langt mere erfarne konkurrenter. Ryun selv har nu løbet en engelsk mil på under 4 min. næsten 20 gange, og den nye verdensrekord som er sat af Sebastian Coe fra Storbritannien lyder på den utrolige tid af 3,47.33! Man mente at den længste afstand, for kuglestød var 22,15 m. Parry O'Brien gjorde en ende på denne myte ved olympiaden i 1956, og nu ligger verdensrekorden på 22,471 m. Ved den første af de moderne tiders olympiske lege, der blev afholdt i Græken-

land i 1896, kastede guldmedaljevinderen i diskos 29,09 m. Verdensrekorden i dag er 71,16 m.

Da jeg var ung, sprang Bob Richards 4 1/2 m i stangspring – en utrolig bedrift. Ved de olympiske lege i Moskva i 1980 var der 6 mænd der brød den olympiske rekord, som da var 5,49 m, før Polens Wlydslaw Kozakiewicz klarede 5,692 m. – den første gang i 60 år hvor der blev sat en verdensrekord i olympisk stangspring – og Kozakiewicz's andet forsøg af de

1954:

Roger Bannister, ved et løb i Oxford i England hvor han blev den første som slog rekorden, 1 engelsk mil på 4 min.

3 mislykkede forsøg på 5, 73 m. Ville have været på 5,7 meter.

Disse sportsudøveres resultater gør sandelig ordene *citius, altius, fortius* til virkelighed. Men hvad er det der gør et menneske til mester? Hvad er det som skaber et menneske, der kan stå på sejrsskamlen efter at have løbet hurtigere, hævet sig højere og udvist større styrke end nogen tidligere har gjort? Jeg tror at sportens mestre anvender de samme egenskaber som enhver anden mester, der bestræber sig på at nå noget i livet.

ØNSKE

Når alt er sagt og gjort, er der intet der fører til succes uden arbejde! Roger Bannister definerede sit ønske da han havde brudt 4 min. rekorden, idet han sagde: „Det er evnen til at få mere ud af dig selv end du har fået.“ Under det løb, hvor han sprængte rekorden, sagde han til sig selv: „Roger nu skal du løbe om du så var nødt til at løbe på knæene.“ Bob Zuppke, en træner med succes ved Illinois universitetet, tror på at man altid kan give en lille smule mere. „Hvis du løber så langt og så hurtigt og så længe som du kan, til du er fuldstændig udmattet, og derpå kigger op og ser en kæmpe stor løve bag dig, så kunne du godt løbe lidt mere, kunne du ikke?“ spurgte han. Sportsudøvere træner under smerte, fordi de ved at de i det virkelige løb vil opleve smerte, og at de bliver nødt til at fortsætte trods dette. Hvor mærkeligt det end lyder, så vil sådanne sportsudøvere sige at man får kræfter ved at

gennemgå smerte. Det gør ondt at udnytte sine lunger og muskler fuldt ud. Men når man gør det vil man næste gang have flere evner og kræfter til at gøre det. Det er det samme i livet.

George T. Johannesen sen., fra Kalamazoo ward i Lansing stav i Michigan, fortæller om sin skolekammerat Pete Cavallo, der ikke havde noget større ønske end at blive sportsmand selv om han kun var 1.50 m. høj, og knap nok vejede 45 kg. Cavallo (navnet betyder „hest“) besluttede sig til at prøve at være med i terrænløb.

Det første år fuldførte Pete løbet, men kun efter alle havde forladt stadion. Næste år gjorde han det en lille smule bedre, og det tredje år var han blevet så meget bedre at han fuldførte mens der endnu var tilskuere på tilskuerpladserne. Det fjerde år sagde folk: „Vi ville ønske at den lille Cavallos ben kunne klare at vinde i år!“ Men ingen troede på at det kunne lade sig gøre.

Der kunne dog stadig mærkes en vis forventning. Alle holdt øje med bakken som førte op til stadion, i håb om at se Pete Cavallo forrest blandt løberne under den afsluttende spurt til stadion. Så kom en af disse store, langbenede løbere til syne, og man kunne høre hvordan publikum sukkede af skuffelse. Cavallos fans begyndte at forlade tilskuerpladserne.

Men pludselig kom den lille Pete løbende over bakken. Der blev uro på tilskuerpladserne og alle begyndte at råbe: „Kom så Pete! kom så lille hest!“ Man glemte vinderen, som om Pete var kommet først. Og måske var han på en måde vinderen, fordi folk stadig i dag husker hans eksempl på at arbejde for at nå det bedste han kunne.

PERSONLIG ANSTRENGELSE

Det mest enestående eksempel på personlig anstrengelse som jeg kender til, var det Jim Thorpe udviste i sin skoletid. Hans forfædre var lamaniter, og han gik på Carlisle indianerskole. Der samlede han en rekord som aldrig nogen har kunnet nærme sig. Han var en af de bedste spillere på fodboldholdet, og kunne løbe så stærkt at han for morskab fortalte det andet hold hvil-

ken vej han kom fra. Når hans hold skulle sparke til bolden kunne han skyde den op til 64 m.

Et år vandt den lille Carlisle indianerskole over det store Harvard universitet, idet Thorpe sparkede og løb, så han scorede de point hvorved de vandt kampen. En anden gang, da de spillede imod hærens akademi, fik han fat i bolden efter at hæren havde sparket, og løb 82.2 m. med den for at score mål, men det blev annulleret. Så næste gang Thorpe tog bolden op løb han 86,8 m. for at score.

1912:

Jim Thorpe vandt både femkamp og tikamp ved den femte olympiade i Stockholm.

Carlisle indianerskole kæmpede en hård kamp i løb og atletik med Lafayette College i Pennsylvania – et stærkt hold som aldrig før var blevet slået. Jim Thorpe kom til kampen sammen med en anden mand. Eftersom Lafayette College havde et sports hold på 48 deltagere sagde en af lederne: „Vil det sige at I to repræsenterer hele Carlisle indianerskoles sports hold?“

„Nej,“ sagde Thorpe. „Kun jeg. Den anden der er med er elevernes leder.“ Thorpe vandt den dag over Lafayette

College i højdespring, længdespring, kuglestød, discokast, 120 yard hækkeløb (109 m) 220 yard (201 m) hækkeløb, og endelig blev han nummer tre i 100 yard (91,4 m) løb. Carlisle indianerskole vandt kampen 71-41.

Harold Connolly havde haft brækket sin venstre arm adskillige gange. Den var kun 2/3 så lang som hans højre arm. For at styrke den lille arm begyndte han at kaste hammeren tilbage til Boston Colleges hammerkastere. Det varede ikke længe før han kunne kaste

1971:

Joe Frazier vandt over Muhammad Ali med alle dommerstemmer efter 15 omgange i New York.

den meget længere tilbage end kasterne kastede den frem, hvorpå han kom til at deltage på holdet. Han slog siden verdensrekorden og vandt guldmedalje. Han havde gjort sig selv stærk hvor han var svagest.

„Det er ikke alle som kan blive mestre – det er ikke alle som kan blive sportsudøvere,” siger bokseren Joe Frazier, „men alle og enhver kan gøre sit bedste for at forsøge at få noget ud af sig selv.”

TROEN PÅ SIG SELV

Verdensrekorderne er ofte sat før løbet begynder.

„En eller anden vil slå verdensrekorden i 200 m. rygcrawl, forudsagde Jed Graef, en amerikansk svømmer, ved de olympiske lege i 1964. Og hvem kan det mon være? „Mig!” sagde Graef. Og han slog rekorden.

Ved de uofficielle mesterskaber i 1906, i Athen i Grækenland, blev en østrigsk vægtløfter, Josef Steinbach, hånet af nogle fanatiske fans fordi de påstod at han var professionel. Den skuffede østriger forlod stadion og lod grækeren, som havde vundet andenpladsen, stå som vinder. Flaget blev hejst og publikum jublede. Så gik Steinbach igen ind på stadion, lige hen til de vægte som vinderen havde løftet med store anstrengelser, og med lethed hævede han dem tre gange over sit hovede.

I 1952 vandt mesteren Emil Zatopek fra Tjekkoslovakiet både 10.000 m. og 5.000 m. løbene. For at fejre sin sejr erklærede han at han ville deltage i maratonløbet, selv om han aldrig havde løbet det 41.8 km lange løb før.

„Tror du virkelig du kan vinde?” spurgte en journalist.

„Hvis jeg ikke troede jeg kunne vinde ville jeg ikke deltage,” svarede Zatopek. Efter 24 kilometer-stenen var Zatopek nået op på siden af Jim Peters fra Storbritannien – han var storfavorit. „Tror du ikke vi kunne løbe en lille smule hurtigere?” spurgte Zatopek, idet han løb forbi ham. Han grinede over hele hovedet da han sprængte målsnoren.

Fodboldspilleren Floyd Little, fra Denvers professionelle fodboldhold i Colorado, har sammenfattet hvad selvtilid er: „Jeg har ikke valgt at være almindelig. Jeg har ret til at blive ualmindelig hvis jeg kan.”

ÆRLIGHED

I de fordums græske lege blev enhver deltager, som brød reglen eller forsøgte at bestikke en dommer, tvunget til at betale en bøde, rejse en statue af sig selv, og indskrive sit navn og sin forseelse på den. Sådanne statuer kaldtes Zanes (tåber). Den mest forbløffende kendsgerning ved de gamle lege er måske at der kun er rejst 13 zanes i løbet af 1000 år. Men der er andre måder at være ærlig på indenfor sport, ud over at lade være med at snyde.

Indenfor golfturneringerne er der en regel om at en deltager bliver diskvalificeret hvis han skriver forkert på sit scorekort eller afleverer sit kort uden underskrift. En berømt golfspiller, der hedder Gary Player, gjorde dette engang, og blev udelukket fra en velanskrevet turnering. Man spurgte ham om ikke nogen i scoringsteltet kunne

have mindet ham om at skrive sit navn på scorekortet.

„Min kære ven,“ svarede Player, „der er noget der hedder ansvar i livet. Man kan ikke lægge ansvaret over på andres skuldre. Dette var mit ansvar. Det var mig som gjorde forkert, så må jeg også tage konsekvenserne.“ Ved de olympiske lege i Berlin 1936 erklærede Hitler at den ariske race var den største af alle. Nordamerika havde ti sorte sportsudøvere med, og til Hitlers store ærgrelse scorede de flere point end nogen anden nation. Den førende iblandt dem var Jesse Owens. Ved åbningsceremonierne afslog Hitler at hilse på Owens, og overså med fuldt overlæg de sorte sportsmænd. Owens trak blot på skulderen og sagde: „Jeg er alligevel ikke kommet for at sige goddag til Hitler.“ Owens kæmpede og vandt fire guldmedaljer. Da han slog verdensrekorden i længdespring var den første til at lykønske ham ikke en fra hans eget hold men en overstrømmende tysker som han havde kæmpet imod – Luz Long.

„Jeg har aldrig set noget lignende. Du er den største af dem allesammen!“ udbrød Long.

Da Owens tog Longs hænder i sine og trykkede dem, jublede mængden. Derpå slog de to konkurrenter armene om hinanden og begyndte at gå langs banen. Hele mængden brød ud i jubel i flere minutter – til trods for Hitlers tilstedeværelse.

I 1932 var Lauri Lehtinen fra Finland storfavorit i 5000 m. løbet. En amerikaner, der hed Hill, udfordrede Lehtinen på opløbssiden, hvilket fik tilskuerne til at rejse sig. Idet Hill passerede Lehtinen, drejede Lehtinen ind på Hills bane. Hill forsøgte at komme forbi på

den anden side mens Lehtinen atter blokerede hans vej, og tvang amerikaneren til at løbe langsommere. Det var med nød og næppe at Hill blev forhindret i at indhente Lehtinen ved målsnoren.

Hans fans viste deres skuffelser så længe, og så højt at lederne måtte udsætte at kåre vinderen i over en time. Men eftersom der ikke var noget forkert ved blokeringen blev Finnen erklæret som vinder.

Da Lehtinen besteg sejrsskammelen lød høje fyråb. Og da oliebladskransen blev sat på Lehtinens hoved fjernede han den, trådte ned af sejrsskamlen, og anbragte kransen på Hills hovede.

DISCIPLIN

„Fjern de ting fra dit liv som afholder dig fra at gøre dit bedste,“ sagde Deal Cromwell, en af de olympiske løbetrænere.

Bill Bradley, som er en enestående sportsmand fra Princeton universitetet i New Jersey og tidligere professionel basketballspiller – nu senator i USA – har sagt: „Det er et spørgsmål om at udvikle selvdisciplin, og en selvdisciplin der får dig til at træne på samme sted indtil du har fået bolden i kurven 25 gange i træk fra dette samme sted, en selvdisciplin der får dig til at stå op søndag morgen og gå i kirke i stedet for at vende dig om på den anden side og sove videre.“

Wade Bell, en mormonløber, som har været med i de olympiske lege har sagt: „På løbebanen står jeg min prøve. Her kan mine tanker få mit legeme til at gøre noget det ikke ønsker at gøre, så jeg kan sige at jeg løb 10 gange 400 m.

i dag på 60 sek. hver, og at de sidste 4 løb var så hårde at jeg troede at mine ben vill falde af, men mine tanker fik dem til at fortsætte."

Alt for få er villige til at betale prisen for at opnå store resultater – i noget som helst.

FORVENT VISSE FEJLTAGELSER

Efter at Cliff Sushman havde vundet sølvmedalje i 400 m. hækkeløb ved olympiaden i Rom 1960 faldt han ved udtagelserne til olympiaden i 1964, og mistede chancen for at være med i Tokio. Flere af hans fans i byen skrev til Cliff, og gav udtryk for deres medfølelse. Han svarede:

„I skal ikke have medlidenhed med mig. Jeg har medlidenhed med jer.

På et kort sekund er alle de mange års træning, smerter, sved, vabler, og pinagtighed ved at løbe, ganske enkelt uigenkaldeligt forbi. Men jeg forsøgte. Jeg vil meget hellere falde i bevidstheden om at jeg har gjort mig mine ærlige anstrengelser, end vide at jeg aldrig nogen sinde havde forsøgt" . . . Vi har hver især evner til at forsøge at skabe vores egne personlige olympiske lege, uanset om det sker på skolens fodboldhold, i en sangforening eller i forsøget på at opnå belønninger i skolen, eller hvad som helst det nu kan være. Hvis vi ikke bestræber os på at opnå mere end der lige er tilgængeligt for os, hvordan kan vi så være sikre på at vi kan opnå noget?

„ . . . Det er klart at jeg blev skuffet da jeg faldt på hovedet, men der er ikke noget at gøre ved det nu andet end at rejse sig igen, pille småstenene ud af

sårene, tage et skridt mere, og derefter et skridt til og et skridt mere, indtil skridtene bliver til kilometer, og kilometerne bliver til succes.

Jeg ved at jeg måske aldrig nogen sinde når mit mål. Tingene er ikke så gunstige for mig, men en ting er gunstig – mit ønske og min tro.

Det er ikke jer alle der har kendt tilfredsstillelsen ved at gøre sit bedste indenfor sport, glæden ved at gøre sig heldigt bemærket i klassen, den vidunderlige følelse ved at have fuldført et stykke arbejde, og se tilbage på det i bevidstheden om at have gjort sit bedste.

. . . Der er masser af plads på toppen, men der er ikke plads til at nogen kan sidde ned."

KOM IGEN

Karoly Takacs, som er ungarer, var kendt som den bedste skytte i verden. Han ønskede frem for alt at vinde ved olympiaden. Men en dag da Takacs kørte hjem i sin bil kom han ud for et uheld, og lægerne måtte amputere hans højre arm, den han brugte til at skyde med.

Takac blev kun langsomt bedre. Det var ikke nogen fysisk udfordring, men en følelsesmæssig. Han nåede fortvivlelsens bund. Folk ville så gerne hjælpe ham, men de kunne ikke gøre ret meget. Takac begyndte at undgå sine venner, selv hans familie vidste ikke hvor han tilbragte sin tid. Men Karoly Takacs forberedte sig. I sin ensomhed trænede han sin venstre arm og sit sigte, en træning som er en langt større intellektuel beherskelse end folk al-

mindeligvis kan forstå. Ved den næste olympiade var Takacs parat.

Da skyttekonkurrencen var overstået stod den enarmede ungare på den øverste af vinderskamlen med en guldmedalje om halsen, medens hyldesten hævede sig imod ham.

Takacs udviste noget der var mere end evnen til at skyde. Han beviste at menneskelige væsener har store uudnyttede evner til at rejse sig påny. Han opdagede af egen erfaring den spændende kendsgerning at selv den dybeste fortvivelse ikke betyder nederlag, men at det blot er et signal til at bunden er nået. Som en ven sagde til mig:

„Bunden kan benyttes som et springbræt.“

SAMARBEJDE

„Man kan ikke klappe med en hånd“ siger et kinesisk ordsprog. Når man betragter folk vil man opdage, at to der arbejder sammen kan udrette mere end mange der arbejder hver for sig. Der er styrke i enighed og samarbejde.

Med det løb, der blev afholdt ved National Collegiate Athletic Association ved Brigham Young universitetet i Provo i juni 1967, trykkede fire mænd

1936:

Jesse Owens var med i et 400 yard (365 m.) stafetløb, hvor hans amerikanske hold sejrede over Storbritannien ved et løb i London.

fra Sydcalforniens universitet verdensrekorden i 440 yard (402 m) stafetløb med et helt sekund. Tiden der var 38,6 sek. for 440 yards virkede bemærkelsesværdig, når man sammenlignede den med de 9,1 sek. som var verdens hurtigste tid på 100 yard (91,4 m). Hvert medlem på vinderholdet fra Sydcalforniens universitet løb gennemsnitligt 100 yards på 8,7 sek. Den samlede indsats kan øge effektiviteten, når de enkelte arbejder sammen. Livet er et sted hvor man arbejder sammen. Det kræver høvdinge og indianere. Det kræver at man indgår kompromis med hinanden for at komme ud af det sammen. Og det kræver uselvisk kærlighed til vore medmennesker.

TRO PÅ GUD

En virkelig mester vil, når han selv har gjort alt hvad han kan, bede Gud om ekstra hjælp.

Den 17-årige Cathy Ferguson kæmpede sig fremad i en rygcrawlkonkurrence, og lå 15 cm bag den forreste. Hendes arme og ben var helt følelseløse men hun fortsatte kampen – 8 m, 7 m, 6 m, 5 m. Hun fortsatte, og svømmede hurtigere og hurtigere indtil hun kunne skubbe sig frem til vinderpladsen. I dette herlige øjeblik kunne hun næsten ikke holde tårerne tilbage, hun sagde: „Jeg blev ved med at bede: 'Åh, kære Gud hjælp mig med at holde ud.'“

Fred Hansen, der var nervøs og bekymret fordi han var bagefter i stangspring, stoppede under konkurrencen for at læse et brev fra sin far, som mindede ham om at „ny kraft får de,

der bier på Herren, de får nye svingfjer som ønen; de løber uden at mattes, vandrer uden at trættes“ (Es. 40:31). I næste hop krydsede Fred overliggeren og satte ny olympisk rekord.

En amerikansk løber, Gil Dodds, har haft øjeblikke hvor han har følt fuldstændig udmattelse, smerte og pine, når hans ben var som bly i et afgørende løb. Når han har kæmpet imod lysten til at holde op har han bedt inderligt til Herren: „Herren vil du løfte mine ben, så vil jeg sætte dem ned.“ Han vandt løbet.

STOF TIL ET MESTERSKAB

Selv om de fleste af os aldrig vil deltage i de olympiske lege, bør det olympiske motto og den olympiske ånd have dyb betydning for sidste dages hellige, et folk som tror på evig fremgang. Disse idealer bør være en motivering for os til stadig at bestrebe os på at gøre det bedre på alle områder i vort liv – at gøre vort bedste, øge vore anstrengelser og blive virkelig mestre.

I er Guds sønner og døtre, mine unge venner. Hvis I har tilstrækkelig tro på jer selv som Guds børn, og lever så han kan velsigne jer og hjælpe jer til udvikling, vil han gøre alt hvad I beder ham om at gøre i retfærdighed. Hvis I vil hellige jeres anstrengelser til at skabe en nyttig tilværelse for jer selv, og hjælpe jeres medmennesker, vil Herren hjælpe jer. Han kender jeres muligheder og kan hjælpe jer til at udvikle jer, indtil I kan bevæge jer fremad hurtigere, højere og stærkere, end I nogen sinde har drømt om var muligt. □

L.D.S. CHURCH
TRANSLATION SERVICES DEPT
LIBRARY

JUL 10 1982